

CURTEA DE APEL BĂLȚI

Dosarul nr. 1a-194/2022
Central
1-16062964-03-1a-11032022

Prima instanță: Judecătoria Soroca sediul

Judecător: Ghenadie Purici

DECIZIE în numele Legii

05 noiembrie 2024
Bălți

mun.

În componența :
Președintele ședinței de judecată, judecătorul
Scutelnic
Judecătorii
Pușcaș

Gheorghe

Viorel

Grefier
Frasina

Ruslana Burdeniuc
Iana

Cu participarea :
Procurorului
Gavdiuc
Avocaților
Sofroni

Valentina

Dumitru Bejenar și Ana

a judecat în ședință de judecată publică în ordine de apel apelul procurorului în procuratura raionului Soroca Alexandr Corețchii și apelul părții vătămate ***** declarate împotriva sentinței Judecătoriei Soroca sediul Central din 23 noiembrie 2017 în cauza penală de învinuire a lui:

Moldovanu Vitalie ***** , *****
cetățean al RM, studii superioare,
căsătorit, la întreținere un copil minor,
administratorul SRL „Securauto”,
anterior judecat, antecedentele penale
stinse,-

în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (4) Cod penal al RM,-

Termenul de judecare a cauzei:

Prima instanță: 05.09.2016-23.11.2017;
Instanța de apel: 18.01.2018-24.01.2019;
Instanța de recurs: 02.04.2019-21.05.2019;
Instanța de apel: 20.06.2019-24.02.2021;
Instanța de recurs: 19.05.2021-01.02.2022;
Instanța de apel: 11.03.2022-05.11.2024.

Procedura de citare legală executată.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul raportor, ținând cont de argumentele apelului, materialele cauzei, opiniile participanților la proces și prevederile legale, pentru expunere asupra apelului, Colegiul penal,-

C O N S T A T Ă :**Soluția și argumentele instanței de fond:**

Prin sentința Judecătorei Soroca sediul Central din 23 noiembrie 2017 Moldovanu Vitalie ***** a fost achitat de sub învinuirea incriminată în baza art.190 alin. (4) Cod penal al RM din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

De asemenea, instanța a dispus anularea măsurii procesuale de constrângere - sechestru, aplicat prin încheierea Judecătorei Soroca din 21 noiembrie 2016 pe 1/2 cotă parte din 63,51 % a bunului imobil cu nr. cadastral ***** amplasat în *****, înregistrat cu drept de proprietate pe Moldovanu V. și Moldovanu O.

Pentru a pronunța sentința prima instanță, *în fapt*, a constatat că Moldovanu Vitalie ***** de către organul de urmărire penală este învinuit că în perioada anilor 2006-2007, *****, având drept scop edificarea unei stații pentru deservirea auto, s-a adresat către primăria or. Soroca cu solicitarea de a i se oferi în locațiune un teren în intravilanul localității.

La primărie ***** a aflat că urma să fie reziliat contractul de arendă încheiat cu *****, reprezentat de către Moldovanu Vitalie, din motivul neachitării plății de locațiune.

După care, Moldovanu Vitalie, reprezentând interesele lui ***** și abuzând de încrederea lui *****, l-a convins pe ultimul să stingă datoriile pentru locațiune formate până la acel moment, iar dânsul îi va permite să construiască o stație de deservire auto pe terenul respectiv.

Începând cu anul 2007 ***** a pornit construcția stației de deservire auto pe terenul cu suprafața de 0,30 ha. amplasat în or. Soroca str. *****, ce se afla în locațiune la cet. ***** din anul 2004.

Ca rezultat al investițiilor financiare efectuate de ***** la 20.11.2008 și la 03.12.2008, conform procesului-verbal de terminare a lucrărilor nr.11 și a procesului-verbal de recepționare finală nr.85, de către membrii comisiei de recepționare a fost dată în exploatare stația de deservire auto în care, deși documentar investitor era înscris ***** , la recepția finală a fost prezent ***** , care a și semnat procesele-verbale nominalizate, acesta din urmă fiind și proprietarul de facto al bunurilor.

În anul 2013 Moldovanu Vitalie a abuzat de încrederea lui ***** , deoarece au avut o înțelegere anterioară ca după cumpărarea terenului cu suprafața de 0,47 ha. ca teren aferent stației de deservire auto, amplasat în or. Soroca str. ***** , acesta va fi delimitat în două părți egale, urmând ca pe acesta să continue activitatea stației de deservire auto ce aparține lui ***** și parcare auto a lui Moldovanu Vitalie.

Datorită faptului că pe terenul nominalizat se aflau construcțiile cu numerele cadastrale ***** , ***** , ***** , construite ca urmare a investițiilor cet. ***** , la 18.06.2013 acesta din urmă, din numele lui Moldovanu Vitalie ce reprezenta interesele lui ***** , care de iure era proprietar al acestor construcții, a depus o cerere la primăria or. Soroca cu solicitarea de a i se vinde terenul aferent acestor construcții amplasat în or. Soroca str. ***** , cu suprafața de 0,47 ha.

În urma examinării cererii, prin decizia nr. 33/13.1 din 03 octombrie 2013 Consiliul orașenesc Soroca a decis să-i vândă lui ***** terenul cu suprafața de 0,4724 ha. aferent construcției din str. ***** or. Soroca, cu numărul cadastral 7801 103.372, la un preț de 164762 lei, bani pe care ***** i-a achitat în comun cu Moldovanu Vitalie a câte 82381 lei fiecare.

Însă, având ca scop dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, manifestată prin neacordarea potrivit înțelegerii anterioare a 1/2 din terenul aferent construcțiilor amplasate în or. Soroca str. ***** , Moldovanu Vitalie la 24 aprilie 2014, reprezentând interesele proprietarului de iure ***** , a înstrăinat o cotă în mărime de 63,51% la un preț de 108000 lei soției sale O. Moldovanu, astfel cauzându-i părții vătămate ***** o daună în proporții mari în sumă totală de 82381 lei.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, *în drept*, organul de urmărire penală a încadrat acțiunile lui Moldovanu Vitalie ***** în baza prevederilor art. 190 alin. (4) Cod penal al RM - escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții mari.

Pentru a se pronunța în sensul celor expuse prima instanță a constatat prezența raportului juridic de ordin civil apărut între părți ca urmare a achiziționării comune a terenului cu suprafața de 0,47 ha la prețul de 164762 lei, achitat în jumătate a câte 82381 lei, cu asumarea de către Moldovanu Vitalie ***** a angajamentului

partajării lui și transmiterea către ***** a terenului pe care se află clădirea stației de deservire auto, ne realizat pe motivul dezacordului cu proiectele de partajare și apariția conflictului ce nu a fost soluționat din motivul expirării împuternicirilor acordate de *****.

Solicitările apelanților:

Nefiind de acord cu sentința adoptată, procurorul în procuratura raionului Soroca Alexandr Corețchii a declarat apel, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței Judecătoriei Soroca din 23 noiembrie 2017, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Moldovanu Vitalie ***** să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(4) Cod penal și să-i fie stabilită pedeapsa de 9 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita funcții și activități legate de gestionarea întreprinderilor pe un termen de 5 ani. Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată să fie admisă integral.

În motivarea apelului s-a invocat că, inculpatul de la început a urmărit scopul de însușire a banilor de la ***** , abuzând de încrederea acestuia. Lui ***** i-a fost cauzată o pagubă în proporții mari, deoarece suma însușită ilegal de Moldovanu Vitalie depășește suma de 77000 lei la momentul comiterii infracțiunii. Pe parcurs nu au parvenit careva schimbări referitor la cuantumul pagubei în proporții mari, astfel, infracțiunea este corect calificată potrivit art.190 alin.(4) Cod penal.

La fel, din materialele examinate de instanța de judecată s-a constatat că inculpatul inițial urmărea scopul de cupiditate, însușind suma de 82381 lei de la partea vătămată prin înșelăciune și abuz de încredere.

Mai mult ca atât, inculpatul nu neagă faptul că a primit banii în sumă de 82381 lei și i-a achitat în casă, iar prezența veniturilor stabile din activitatea de întreprinzător (inculpatul activează administrator la „Securauto”) indică la faptul că Moldovanu Vitalie a fost în stare să-i achite lui ***** suma de 82381 lei, totuși acesta nu a efectuat plata, nici lotul de pământ nu i-a fost transmis în proprietate părții vătămate, în cazul dat fiind evident scopul de acaparare a inculpatului Moldovanu Vitalie, care în scopul ascunderii urmelor infracțiunii a înstrăinat o parte din lot soției sale.

Totodată, inculpatul primind și însușind banii de la ***** , l-a dezinformat conștient pe acesta că va vinde lotul de pământ, care nu-i aparținea lui, însă sub tăcere a săvârșit cu bună credință și în conformitate cu legea tranzacții patrimoniale cu soția sa, neavând intenția de a executa obligațiile asumate față de partea vătămată.

Astfel, în cadrul cercetării judecătorești au fost prezentate probe care dovedesc că inculpatul a primit banii nu în calitate de împrumut, asumându-și prin

înșelăciune obligații pe care ulterior a afirmat că a fost în imposibilitate să le execute.

Distinct, s-a indicat că prima instanță a depășit limitele învinuirii formulate în rechizitoriu potrivit art.325 alin.(1) Cod de procedură penală, fără careva temeii legal, și anume instanța a concluzionat că prin acțiunile inculpatului nu se confirmă dobândirea ilicită a părții din bunul imobil procurat de partea vătămată.

Concomitent, sentința judecătoreiei Soroca din 23 noiembrie 2017, în termenul legal, a fost contestată cu apel și de către partea vătămată *****, prin care s-a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul Moldovanu Vitalie ***** să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute art.190 alin.(4) Cod penal, cu admiterea integrală a acțiunii civile.

În susținerea poziției date s-a menționat că, partea acuzării a adus suficiente probe concludente și pertinente în scopul probării vinovăției inculpatului de cele incriminate prin rechizitoriu, existența intenției directe în acțiunile lui Moldovanu Vitalie a comiterii escrocheriei, acționând în grup cu *****, prin înțelegere prealabilă, prin înșelăciune și abuz de încredere au intrat în posesia unui lot de teren și a construcțiilor amplasate pe acesta, însă prima instanță eronat a apreciat declarațiile inculpatului făcute în cadrul ședințelor de judecată, interpretându-le în favoarea lui.

Astfel, consideră că instanța nu a examinat sub toate aspectele acțiunile infracționale ale lui Moldovanu Vitalie, care a acționat cu vinovăție și intenție directă, iar latura obiectivă a infracțiunii de escrocherie a fost realizată prin abuzul de încredere, care a avut ca bază relații interpersonale stabilite între făptuitor și victimă.

Acte de procedură:

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 24 ianuarie 2019 au fost respinse ca nefondate apelurile declarate, cu menținerea sentinței de achitare în privința lui Moldovanu Vitalie fără modificări.

În motivarea soluției adoptate instanța de apel a constatat că, starea de fapt și de drept s-au aflat în concordanță deplină cu materialele cauzei și corect a fost statuată de către instanța de fond, nefiind prezente careva temeieri de casare a sentinței. În plus, prima instanță a dat o apreciere corectă probelor și circumstanțelor cauzei penale, examinând probele administrate prin prisma utilității și veridicității lor, sub toate aspectele, complet și obiectiv, călăuzindu-se de lege, just concluzionând asupra achitării inculpatului Moldovanu Vitalie de comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(4) Cod penal din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

În aceste condiții, instanța de apel a constatat că organul de urmărire penală nu a administrat suficiente probe ce ar demonstra cu certitudine că fapta incriminată a fost comisă de către Moldovanu Vitalie, în situația în care întreaga

învinuire este bazată exclusiv pe declarațiile părții vătămate ***** și a martorilor *****(care pe parcursul anilor 2007-2014 au îndeplinit diverse funcții în autoritățile publice locale din or. Soroca), care nu au putut să furnizeze careva informații utile pentru cauza penală în sensul învinuirii aduse în rechizitoriu sau pentru constatarea circumstanțelor indicate în art.385 Cod de procedură penală.

Mai mult, procurorul la etapa judecării cauzei în instanța de apel a făcut referire și a pledat pentru cercetarea acelorași declarații și probe scrise care au servit obiectul examinării și analizei a primei instanțe, care a ajuns la concluzia corectă de achitare, fără a fi prezentate la etapa verificării probatoriului dat de către instanța de apel a altor probe noi, care ar demonstra cu vehemență existența infracțiunii de escrocherie. Organul de urmărire penală în acest caz a acționat unilateral și neobiectiv, neadministrând suficiente probe, dar și neefectuând întreg ansamblul de acțiuni procesuale, care să demonstreze existența infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(4) Cod penal în acțiunile inculpatului.

Argumentele procurorului precum că inculpatul inițial urmărea scopul de cupiditate, însușind suma de 82381 lei de la partea vătămată prin înșelăciune și abuz de încredere, instanța le-a respins ca fiind neîntemeiate. În cadrul ședinței de judecată nu a fost demonstrat că cei 82381 lei au fost însușiți prin escrocherie de către Moldovanu Vitalie, întrucât banii au fost achitați la ghișeul băncii pentru privatizarea terenului de către Î.I. „Cazacu C.” La moment cota-parte din dreptul de proprietate asupra terenului, care urmează să fie transferat pe numele lui Munteanu S., este înscris după Î.I. „Cazacu C.”, iar Moldovanu Vitalie a deținut împuterniciri de la ***** de a înstrăina bunurile imobile după bunul plac și deține în continuare acordul verbal al acestuia de a dispune de bunurile imobile (împuternicirile urmând a fi perfectate la momentul oportun), însă Moldovanu Vitalie nu deține aceste bunuri în proprietate. Prin urmare, alegațiile procurorului sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei.

Pe cale de consecință, instanța de apel a reținut că pe parcursul examinării prezentei cauze partea acuzării nu a prezentat careva probe noi, admisibile, pertinente, concludente și utile care ar demonstra vinovăția inculpatului.

Raportând situația dată la practica CtEDO, instanța de apel a notat că în ședința instanței de apel procurorul de fapt a susținut toate probele administrate la etapa urmăririi penale și a cercetării judecătorești, bazate de altfel pe dubii, fără însă a prezenta careva alte probe noi, declarații ale martorilor, înscrisuri sau alte acte ce ar identifica și înlătura presupunerile și dubiile admise în cadrul acestei cauze penale și ar permite, după caz, modificarea concluziei de achitare și permiterea reaprecierii probatoriului în vederea pronunțării unui act judecătoresc de condamnare.

Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 21 mai 2019 au fost admise recursurile, casată total decizia Colegiului penal al Curții de

Apel Bălți din 24 ianuarie 2019 în privința inculpatului Moldovanu Vitalie și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Pentru a ajunge la această concluzie instanța de recurs a menționat că, instanța de apel a eșuat să se expună argumentat asupra tuturor capetelor de cereri declarate de procuror și partea vătămată, axându-se preponderent pe aceleași raționamente expuse și de prima instanță în favoarea achitării inculpatului, cu respingerea lor ca nefondate.

Totodată, s-a observat că instanța de apel, odată ce a ajuns la aceeași concluzie de nevinovăție a inculpatului ca și prima instanță, nu a pătruns în esența problemei de drept deduse judecării, ci în linii generale a statuat că Moldovanu Vitalie nu se face vinovat de cele imputate prin rechizitoriu din trei motive, care nu se conciliază între ele și, în fond, reprezintă temeuri diferite de achitare stipulate de art.390 Cod de procedură penală: fapta inculpatului nu constituie infracțiune, între părți existând rapoarte de ordin civil, în acțiunile inculpatului nu se întrunesc elementele infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(4) Cod penal, procurorul nu a adus probe în confirmarea învinuirii imputabile inculpatului.

De asemenea, instanța de recurs a subliniat că recurenții au avut dreptate afirmând că instanța de apel vădit tendențios a menținut statuările din sentința de achitare pronunțată de prima instanță, fără a se expune asupra criticelor apelanților și fără a verifica vinovăția inculpatului raportând-o la circumstanțele din rechizitoriu.

De altfel, atunci când unei persoane i se reproșează săvârșirea unei fapte penale și i se aduce o acuzație, aceasta trebuie să fie bazată pe probe pertinente, veridice și concludente, care ar dovedi, dincolo de orice îndoială rezonabilă, că fapta există, constituie infracțiune și a fost comisă anume de inculpat în circumstanțele descrise în actul de învinuire.

În speță, atât prima instanță, cât și cea de apel, făcând abstracție de prevederile art.325 alin.(1) din Codul de procedură penală, potrivit căruia cauza poate fi judecată numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu, au analizat mai multe circumstanțe de fapt ce nu se subscriu învinuirii imputabile inculpatului, ajungând la concluzia despre nevinovăția lui Moldovanu Vitalie în baza art.190 alin.(4) Cod penal.

Potrivit textului incriminator, Moldovanu Vitalie de facto a fost pus sub învinuire pentru că în anul 2013, abuzând de încrederea lui ***** cu care a avut o înțelegere prealabilă privitor la cumpărarea în comun a unui teren cu suprafața de 0,47 ha, pentru ca acesta ulterior procurării să fie delimitat în două părți egale, a dus în eroare partea vătămată, care a investit în procurarea terenului suma totală de 82381 lei, neconferindu-i dreptul de proprietate asupra acestuia.

Mai mult, Moldovanu Vitalie la 24 aprilie 2014, reprezentând interesele proprietarului de iure ***, a înstrăinat o cotă în mărime de 63,51% din terenul procurat cu suprafața de 0,47 ha. la un preț de 108000 lei soției sale O. Moldovanu, astfel prejudiciind partea vătămată, instanțele de fond neraportând această bază factologică la materialele cauzei și probele susținute de procuror în favoarea învinuirii.**

Instanța de recurs a conchis că, rezultând din partea descriptivă a deciziei instanței de apel, s-a constatat că aceasta a omis să facă verificările de rigoare vizavi de criticele semnalate de apelanți și să argumenteze admiterea sau respingerea acestora, ci doar în linii generale a exclamat faptul că procurorul nu a adus careva probe indubitabile pentru a se putea statua asupra vinovăției lui Moldovanu Vitalie de comiterea infracțiunii de escrocherie realizată în privința părții vătămate *****.

Pe lângă cele expuse supra, instanța de recurs a statuat că sunt întemeiate criticele părții vătămate din cererea de recurs în partea în care se menționează că: „Instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor temeiurilor invocate în cererea de apel depusă de partea vătămată, limitându-se doar la combaterea apelului procurorului.

Astfel, instanța a lăsat fără motivare argumentul din apelul părții vătămate cu privire la înstrăinarea către soția inculpatului 63,51% din terenul cu nr. cadastral ***** situat în or. Soroca *****O. Moldovanu în baza procurii eliberate de *****, în perioada când deja era situația de conflict”.

Totodată, instanța de recurs a atras atenția că la rejudecarea acestei cauze de către instanța de apel urmează a fi acordată atenție faptului delimitării relațiilor civile existente între părțile din proces și ilicitul penal imputat inculpatului.

Ultima remarcă a instanței de recurs s-a referit la erorile de drept admise de prima instanță.

Analizând temeiurile de achitare formulate de prima instanță în partea descriptivă a sentinței și dispozitivul acesteia, s-a observat o neconcordanță în stabilirea temeiurilor ce au stat la baza achitării lui Moldovanu Vitalie, deoarece pe de o parte instanța a menționat că: „între inculpat și partea vătămată există relații de natură civilă”, iar pe de altă parte că: „fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii”, iar menționarea concomitentă a două temeiuri de achitare ce se exclud reciproc în aceeași hotărâre judecătorească este o eroare de procedură și în atare situație dispozitivul sentinței contravine raționamentelor instanței expuse în partea descriptivă a actului adoptat.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 24 februarie 2021 au fost admise apelurile declarate, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Moldovanu Vitalie a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(1) Cod penal și prin coroborare cu prevederile art.389

alin.(4) pct. 3) Cod de procedură penală s-a liberat de pedeapsă penală în legătură cu prescrierea atragerii la răspunderea penală, prevăzută la art.60 alin.(1) lit. b) Cod penal.

În baza art.225 alin.(2) și 387 alin.(1) Cod de procedură penală, s-a admis în parte acțiunea civilă inițiată în procesul penal de către ***** și concretizată prin cererea din 08.10.2020, cu încasarea în beneficiul lui de la Moldovanu Vitalie a daunei morale în valoare de 50000 lei, urmând ca solicitarea privind încasarea venitului ratat să se soluționeze în ordinea procedurii civile.

În motivarea soluției sale instanța de apel a indicat că, cercetând suplimentar probatoriul administrat s-a constatat că vinovăția lui Moldovanu Vitalie în dobândirea prin escrocherie de la ***** a mijloacelor bănești în sumă de 82381 lei sub pretextul transmiterii dreptului de proprietate asupra ½ cotă parte din terenul cu suprafața de 0,47 ha din str. ***** or.Soroca și-a găsit confirmare prin sesizarea depusă de el la 06.10.2014 în CNA, cu solicitarea verificării legalității acțiunilor acestui de intrare în posesia terenului dat achiziționat de ambii prin achitarea a câte 82381 lei, a cărui cotă de 63,51% i-a înstrăinat-o în 2014 soției sale *****.

Instanța de apel a conchis asupra caracterului neîntemeiat a concluziei instanței de fond referitor la pretenziile acțiunii de ordin civil prezente în speță, or, Moldovanu Vitalie de la bun început a urmărit intenția dobândirii prin escrocherie de la ***** a mijloacelor bănești în sumă de 82381 lei în vederea obținerii terenului cu suprafața de 0,4724 ha, cu inducerea lui în eroare sub pretextul divizării lui ulterioare a câte ½ cotă parte, ceea ce nu a făcut-o, dimpotrivă, contrar obligației asumate i-a înstrăinat soției sale 63,51 % din teren în baza procurii eliberate de ***** în perioada deja când fusese instituită situația de conflict.

Totodată, la baza soluției de reîncadrare a acțiunilor inculpatului de la alin.(4) la alin.(1) art.190 Cod penal au stat modificările operate la art.126 Cod penal prin Legea nr. 207 din 29.07.2016 (în vigoare din 07.11.2016), potrivit căroră s-a considerat proporții mari valoarea bunurilor dobândite (...) ce depășește 20 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei, aplicabilă speței date prin coroborare cu principiului retroactivității legii penale prevăzut la art.10 Cod penal, care reieșind din salariul mediu lunar pe economie pentru anul 2014 a constituit suma de 4225 lei, înmulțit la 20, ce formează 84500 lei, pe când prejudiciul imputat cauzat prin infracțiune constituie suma de 82381 lei, ce nu se încadrează în proporții mari, prin Legea nr.179 din 17.08.2018 excluzându-se agravanta alin.(2) lit. c) daune în proporții considerabile.

De asemenea, instanța de apel a stabilit ca fiind dovedită vinovăția lui Moldovanu Vitalie în comiterea infracțiunii prevăzută la art.190 alin.(1) Cod penal (în varianta legii pusă în aplicare la data săvârșirii ei), ce în sensul art.16 alin.(3) Cod penal face parte din categoria infracțiunilor mai puțin grave, pentru care

termenul de atragere la răspundere penală conform art.60 alin.(1) lit. b) Cod penal este de cinci ani, prescris la data pronunțării prezentei decizii, reieșind din data comiterii faptei – 24.04.2014, instanța de apel dispunând liberarea lui de pedeapsa penală în baza art.389 alin.(4) pct. 3) Cod de procedură penală în legătură cu prescrierea termenului atragerii lui la răspunderea penală.

Referitor la cuantumul despăgubirilor de ordin moral supus încasării urmare a evaluării suferințelor fizice și psihice suportate de partea vătămată S. Muntean, instanța de apel a dispus încasarea în beneficiul acestuia a 50 mii lei ca prejudiciu moral.

Cât privește solicitarea încasării venitului ratat în mărime de 806400 lei, aceasta a fost admisă doar în principiu, dat fiind lipsa datelor obiectiv confirmate a venitului dobândit de SRL „Cardis Service” pe perioada anilor de activitate, informația prezentată de ***** fiind insuficientă pentru calcularea lui, ceea ce însă nu împiedică soluționarea lui în ordinea procedurii civile.

Ulterior, prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 01 februarie 2022 au fost admise recursurile ordinare declarate de către avocatul Bejenar Dumitru în numele inculpatului și de către partea vătămată *****, casată total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 24 februarie 2021 în cauza penală în privința inculpatului Moldovanu Vitalie ***** și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Pentru a ajunge la această concluzie instanța de recurs a subliniat că, la reexaminarea cauzei în ordine de apel după trimitere la rejudecare prin decizia din 21 mai 2019 instanța de apel urma să țină cont de prevederile art.436 alin.(2) Cod de procedură penală, și anume de criticile invocate în cererile de recurs formulate de procuror și partea vătămată, acest fapt urma a fi efectuat prin prisma probatoriului existent la dosar, în contrapunerea fiecărui argument cu probele existente (atât ale părții acuzării, cât și ale părții apărării).

Însă, instanței de apel a reflectat o abordare unilaterală, reținând doar probele invocate de partea acuzării, argumentele invocate de către partea apărării fiind respinse prin fraze vagi și generale.

Astfel, Colegiul penal lărgit a atestat că concluziile instanței de apel nu cuprind un substrat factologic, având la bază doar probe indirecte și intermediare, fără a se ține cont de prevederile art.art.100 alin.(4), 101 alin.(1)-(4) Cod de procedură penală.

Pe de altă parte, instanța de recurs a conchis și asupra faptului că în cadrul examinării cauzei în prima instanță (la finalul cercetării judecătorești) partea vătămată/civilă Munteanu Serghei și-a concretizat cerințele acțiunii civile, lărgind pretențiile materiale și față de ***** până la suma de 1189300 lei, fiind înaintată solicitarea ca acesta să fie recunoscut în calitate de parte civilmente responsabilă.

Prin încheierea primei instanțe cererea părții vătămate/civile a fost admisă, ***** a fost recunoscut în calitate de parte civilmente responsabilă, însă fără a fi citat pentru ședințele de judecată.

Reieșind din prevederile art.6 pct. 30) Cod de procedură penală, partea apărării sunt persoane abilitate prin lege să efectueze activitate de apărare (bănuitul, învinuitul, inculpatul, partea civilmente responsabilă și reprezentanții acestora).

Conform art.17 alin.(2) Cod de procedură penală, organul de urmărire penală și instanța judecătorească sunt obligate să asigure participanților la procesul penal deplina exercitare a drepturilor lor procesuale, în condițiile prezentului cod (art.74 Cod de procedură penală).

În același timp, la materialele cauzei lipsește o încheiere emisă în ordinea art.73 alin.(3) Cod de procedură penală de încetare a calității de parte civilmente responsabile în privința lui *****.

În aceste circumstanțe, instanța de recurs notează că această încălcare are un efect negativ asupra părții civilmente responsabile, în condițiile în care prin decizia contestată instanța de apel a constatat că în privința „...încasării venitului ratat în mărime de 806400 lei, aceasta poate fi admisă doar în principiu ... ceea ce însă nu împiedică soluționarea lui în ordinea procedurii civile”.

Subsidiar, Colegiul penal lărgit a evidențiat că instanța de apel nu a făcut o claritate asupra argumentelor invocate de către partea vătămată ce ține de încasarea venitului ratat, limitându-se la niște argumente vagi precum că încasarea venitului ratat urmează să se soluționeze în ordinea procedurii civile.

Argumentele părților:

Acuzatorul de stat în persoana procurorului Valentina Gavdiuc în instanța de apel a pledat pentru admiterea apelurilor declarate, casarea sentinței judecătorei Soroca din 23 noiembrie 2017, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi decizii, prin care Moldovanu Vitalie ***** să fie recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (1) Cod penal al RM, cu liberarea de la executarea pedepsei penale din motivul intervenirii termenului de prescripție.

În ședința instanței de apel avocatul Ana Sofroni, acționând în interesele părții vătămate *****, și însuși partea vătămată au pledat pentru admiterea apelurilor înainte, precum și admiterea acțiunii civile concretizate.

În instanța de apel avocatul Dumitru Bejenar, acționând în interesele inculpatului Moldovanu Vitalie *****, a pledat pentru respingerea apelurilor înaintate ca fiind nefondate și adoptarea în privința lui Moldovanu Vitalie ***** a unei soluții de achitare.

Inculpatul Moldovanu Vitalie ***** în ședința de judecată a pledat nevinovat.

Aprecierea instanței de apel:

Audiind participanții la proces, cercetând probele administrate de instanța de fond și suplimentar cercetate în instanța de apel, apreciindu-le din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate a primei instanțe în raport cu motivele apelurilor declarate, călăuzindu-se de intima convingere, Colegiul penal ajunge la concluzia de a admite apelul procurorului în procuratura raionului Soroca Alexandr Corețchii și apelul părții vătămate *****, cu casarea sentinței Judecătorei Soroca din 23 noiembrie 2017, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, din cele ce urmează.

Potrivit dispoziției art. 400 alin. (1) Cod de procedură penală, sentințele pot fi atacate cu apel în vederea unei noi judecări în fapt și în drept a cauzei, cu excepția sentințelor pronunțate de către instanțele judecătorești privind infracțiunile pentru a căror săvârșire legea prevede exclusiv pedeapsă non-privativă de libertate.

Conform art. 414 Cod de procedură penală, (1) instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. (2) Instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal.

Potrivit art. 415 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, adoptă una din următoarele decizii: admite apelul, casând sentința parțial sau total, inclusiv din oficiu, în baza art.409 alin.(2), și pronunță o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță.

În corespundere cu prevederile art.419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător.

Conform prevederilor art.436 Cod de procedură penală, procedura de rejudecare a cauzei după casarea hotărârii în recurs se desfășoară conform regulilor generale pentru examinarea ei. Pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sînt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămîne cea care a existat la soluționarea recursului. Cînd hotărîrea este casată numai cu privire la unele fapte sau persoane ori numai în ce privește latura penală sau civilă, instanța de rejudecare se pronunță în limitele în care hotărîrea a fost casată. La rejudecarea cauzei este interzisă aplicarea unei pedepse mai aspre sau aplicarea legii privind o infracțiune mai gravă decît numai dacă hotărîrea inițială a fost casată în baza recursului declarat de procuror sau în interesul părții vătămate din motivul că pedeapsa fixată era prea blîndă, sau în baza recursului procurorului care a solicitat aplicarea legii privind o infracțiune mai gravă.

Reieșind din prevederile legale enunțate supra, Colegiul penal reiterează că prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 01 februarie 2022 au fost admise recursurile ordinare declarate de către avocatul Bejenar Dumitru în numele inculpatului și de către partea vătămată *****, casată total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 24 februarie 2021 în cauza penală în privința inculpatului Moldovanu Vitalie ***** și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În acest context Colegiul penal, conducându-se de prevederile art.436 alin. (3) Cod de procedură penală, va purcede la examinarea cauzei penale în privința inculpatului Moldovanu Vitalie ***** în raport cu indicațiile instanței de recurs, care sunt obligatorii pentru instanța de apel.

Cu referire la fondul cauzei penale, Colegiul penal statuează că potrivit dispozițiilor art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată.

Potrivit art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei se efectuează numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu.

Conform art. 385 alin. (1) pct. 1)-4) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul, dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea, dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni.

Potrivit art. 389 alin. (1) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată.

Conform art. 394 alin. (1) pct. 1), 2), 5) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe, încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului.

În corespundere cu prevederile art. 113 alin. (1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală.

Conform jurisprudenței naționale, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte.

Colegiul penal reiterează că apelul, constituind o continuare a judecării fondului cauzei, prevede posibilitatea unei noi aprecieri a probelor administrate în fața primei instanțe. În cadrul judecării cauzei în ordine de apel, fiind posibilă cercetarea suplimentară a probelor administrate de prima instanță (care pot fi, de asemenea, apreciate în mod diferit), precum și administrarea oricăror probe noi, instanța de apel urmează să adopte una din soluțiile pe care le poate pronunța prima instanță, apreciind temeinicia sau netemeinicia învinuirii sau dispunând, după caz, condamnarea, achitarea inculpatului sau încetarea procesului penal.

Totodată, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sunt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu; dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă; în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant; dacă există circumstanțe atenuante și agravante; dacă probele corect au fost apreciate; dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sânt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii; dacă infracțiunea a fost corect calificată; dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal, ori civil au fost corect aplicate.

Colegiul penal statuează că, principala problemă pusă în discuție pe orice cauză penală se rezumă la vinovăția persoanei trimise în judecată în raport cu faptele pentru care aceasta este acuzată prin rechizitoriu.

În sensul celor menționate, urmează a se reține că descrierea faptei în actul de învinuire și încadrarea juridică a faptei joacă un rol crucial în cadrul procesului penal, întrucât în acord cu temeiul legal al acuzațiilor care i se aduc unei persoane se poate organiza o apărare eficientă fundamentată pe contestarea faptelor incriminate cu titlu de acuzație, ceea ce constituie o condiție esențială a echității procedurii garantate de art. 6 din Convenția Europeană.

Prin „încadrarea juridică” a acțiunilor inculpatului se are în vedere determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componentei infracțiunii prevăzute de norma penală, după cum se menționează în art. 113 din Codul penal.

Componenta de infracțiune constituie un tot întreg, format din patru semne corespunzătoare celor patru elemente ale componentei de infracțiune – obiectul și latura obiectivă, subiectul și latura subiectivă.

Semnul componentei de infracțiune reprezintă o însușire, o proprietate generală a componentei de infracțiune, de ordin obiectiv sau subiectiv, prezentă în cadrul fiecărei infracțiuni de o anumită categorie ce are importanță juridică la calificarea faptei drept o infracțiune concretă.

Din atare considerente, baza factologică descrisă în rechizitoriu și încadrarea acesteia într-o normă penală concretă urmează a fi minuțios analizată de instanțele de fond, pentru a se putea afirma că echitatea procesului a fost respectată.

În ordinea celor invocate supra, Colegiul penal, verificând legalitatea și temeinicia sentinței atacate pe baza probelor examinate de prima instanță și celor suplimentar administrate în instanța de apel, apreciind fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor în conformitate cu art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, în raport cu învinuirea incriminată inculpatului conform rechizitoriului, concluzionează că acțiunile infracționale comise de inculpatul Moldovanu Vitalie ***** întruneau elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (4) Cod penal al RM (la momentul comiterii infracțiunii), iar prima instanță prin aprecierea eronată a probelor a ajuns la concluzia greșită privind prezența temeiului de achitare prevăzut la art. 390 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală – fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

În aspect procesual, Colegiul penal reține că prevederile art. 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală stabilesc că judecând apelul declarat împotriva sentinței de achitare, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare fără audierea învinuitului prezent, precum și a martorilor acuzării solicitați de părți. Martorii acuzării se audiază din nou în cazul în care declarațiile lor constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului.

În cauza *Dănilă c. României* (8 martie 2007, nr.53897/00, par. 40) Curtea a menționat că, în cadrul unei proceduri de recurs împotriva unei sentințe de achitare care făcuse obiectul unui apel, trebuie să se procedeze la propria apreciere a faptelor pentru a cerceta dacă există suficiente temeiuri pentru condamnarea reclamantului. Ca urmare, jurisdicția de recurs trebuia să aibă cunoștință de cauză în fapt și în drept și să studieze în ansamblul ei chestiunea vinovăției sau nevinovăției.

În ședința instanței de apel, conform prevederilor art. 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală, au fost audiați în mod repetat inculpatul Moldovanu Vitalie ***** , partea vătămată ***** și martorii ***** , ***** , ***** , ***** , ***** , ***** , ***** și ***** , au fost cercetate prin citire probele scrise din materialele dosarului examinate în ședința de judecată de către instanța de fond.

Astfel, fiind audiat în ședința instanței de apel inculpatul Moldovanu Vitalie ***** nu și-a recunoscut vina, menționând că susține declarațiile făcute în instanța de fond.

Astfel, potrivit declarațiilor inculpatului Moldovanu Vitalie ***** date în instanța de fond, ultimul a menționat că în perioada anului 2004 împreună cu

***** inițiasă deschiderea parcării auto și stației de deservire auto, ce au fost înregistrate pe numele celui din urmă, dat fiind că la acel moment el activa în organele MAI, și în legătură cu care primăria Soroca i-a transmis în arendă terenul din str. *****, pe care era o gunoiște neautorizată. Pentru că plecase la muncă în străinătate, ***** i-a lăsat procură pentru întocmirea actelor necesare, el personal achitând plata pentru arendă timp de patru ani până în 2007, când revenind în țară, acesta i-a propus preluarea în tot a afacerii, pe care o acceptase, la fel ca și parteneriatul propus de ***** pentru amenajarea terenului, în care el a investit 2000 dolari SUA dobândiți din vânzarea automobilului de model „Volga” lui *****, fiind sancționat de către Inspecția în construcții pentru efectuarea lucrărilor de construcție a primei încăperi în lipsa autorizației de construcție. Pentru finalizarea lucrărilor luase împrumut de la SA „Energbank” în sumă de 18000 lei, concomitent fiind încredințat de către ***** în ajutorul ce-l va primi de la un oarecare Rudac Alexandru, finalizând construcția clădirii în toamna anului 2007 și desfășurându-și activitatea până în 2013, când prin decizia Consiliului orășenesc Soroca s-a decis înstrăinarea terenului cu suprafața de 0,4724 ha la preț de 164762 lei. **Pentru achitarea a ½ din acest teren luase împrumut de la BC „Mobiasbanka” SA, cealaltă parte fiind achitată de *******, cu care avuse înțelegerea delimitării terenului procurat și clădirilor, acestuia urmând să-i revină 0,15 ha, în legătură cu ce în aprilie 2014 s-au adresat la OCT Soroca pentru deschiderea comenzii la separarea terenului. Ieșit la fața locului, inginerul cadastral a efectuat măsurările necesare, iar în iunie 2014 ***** i-a prezentat dosarul tehnic cu varianta delimitării terenului în jumătate, contrar înțelegerii avute, accesul pe teritoriu fiind prin porțiunea ce-i revenea, cu care nu fusese de acord, de la ce se isca-se un conflict, urmare a cărui fapt personal se adresa-se la OCT Soroca cu cerere de delimitare a terenului conform înțelegerii avute, cu indicarea tuturor variantelor posibile, inclusiv prin transmiterea a două clădiri cu boxe pentru reparația automobilelor și terenul aferent de 0,15 ha, cu care inițial ***** a căzut de acord, ulterior refuzând semnarea actelor și depunând plângere la procuratură, el înstrăinându-i soției sale ***** în baza procurii 63,51 % din terenul în litigiu, iar pentru că expirase termenul împuternicirilor acordate de ***** prin procură, nu reușise oformarea oficială a actelor de delimitare a terenului. Stația de deservire a activat până în 2013, când depistase dispariția din safeu a procurii eliberate de ***** pe numele său și ștampilei ÎI „*****”, pe care ***** le-a utilizat prin fals la obținerea autorizației de construcție, fapt confirmat prin ordonanța de neîncepere a urmăririi penale pe motivul prescripției termenului de atragere la răspunderea penală (*f.d. 46-59, vol. V; 35-36, vol. VI; 47-52, vol. VII*).

În instanța de apel fiind audiat partea vătămată ***** a relatat instanței că, susține declarațiile făcute anterior în cadrul cercetării judecătorești, potrivit cărora a menționat că la sfârșitul anului 2006, fiind în audiență la primarul orașului

Soroca, a solicitat atribuirea unui lot de teren în arendă sau spre vânzare pentru a construi o stație de deservire auto. De către primar a fost informat că nu dispune de terenuri, însă tot atunci i-a comunicat că există un teren amplasat în regiunea SA „Hidroimpex” cu suprafața de 0,30 ha, care a fost transmis în arendă, dar deoarece arendașul nu achită plata pentru arendă, primăria urma să rezilieze contractul. În acest sens s-a deplasat pe adresa indicată, unde se afla Moldovanu Vitalie, care s-a dovedit a fi arendașul terenului. În timpul discuției cu Moldovanu Vitalie, ultimul i-a comunicat că de facto arendaș este el, însă contractul este întocmit pe ÎI „*****”, deoarece funcția pe care o ocupă nu-i permite desfășurarea activității de antreprenor. Terenul a fost luat în arendă cu scopul de a construi o parcare auto, însă ***** nu a achitat plata pentru arendă și nu are careva pretenții asupra lotului de pământ. De asemenea, Moldovanu Vitalie a recunoscut că din cauza problemelor cu sursele financiare, nu a achitat plata pentru arendă, acumulând în acest sens datorii. Moldovanu Vitalie i-a propus să achite datoriile, în schimb îi va permite să construiască pe terenul dat stația de deservire auto. Cu propunerea înaintată de Moldovanu Vitalie a căzut de acord. Peste puțin timp s-a prezentat la primăria Soroca, unde i-a fost adusă la cunoștință suma datoriei la plata pentru arendă pentru anii 2003-2005, pe care a achitat-o integral. La începutul anului 2007 a obținut de la primăria orașului Soroca certificat de urbanism și autorizație de construcție a stației de deservire auto. Ulterior, s-a adresat la OCT Soroca și arhitectului orașului Soroca pentru întocmirea proiectului de construcție și perfectarea actelor necesare. Concomitent cu perfectarea actelor a demarat și lucrările de construcție. În anul 2008 lucrările de construcție au fost finisate, în acest sens fiind întocmit proces-verbal de recepție finală. Ulterior, în anul 2012 împreună cu Moldovanu Vitalie au convenit de a se adresa cu o cerere către Consiliul orașenesc Soroca prin care să solicite permisiunea cumpărării terenului pe care era amplasată parcare auto și stația de deservire auto. Întrebarea dată a fost pusă în discuție la ședințele Consiliului și în anul 2013 prin decizia Consiliului orașenesc Soroca s-a decis vânzarea terenului dat. După adoptarea deciziei s-au înțeles cu Moldovanu Vitalie că ½ din teren îi va reveni arendașului, iar ½ lui. Conform borderoului de plată au achitat la bancă suma pentru teren în mărime de 164000 lei. Ulterior, s-au adresat la OCT Soroca cu cerere privind înregistrarea dreptului de proprietate asupra cotelor părți din teren. În baza cererii depuse, la fața locului s-a prezentat inginerul cadastral care a efectuat măsurările, comunicându-i că întrucât Moldovanu Vitalie reprezenta prin procură interesele lui ***** , este necesar ca ultimul să se prezinte la OCT Soroca pentru a semna dosarul tehnic și a-l prezenta la notar pentru a legaliza dreptul de proprietate. Despre faptul dat l-a informat și pe Moldovanu Vitalie, însă ultimul nu s-a prezentat, iar la momentul când i-a prezentat dosarul tehnic, acesta a invocat mai multe motive de a nu semna actele. Refuzul de a semna actele din dosarul tehnic a servit drept temei de apariție

a conflictului și blocării de către Moldovanu Vitalie a activității SC „Cardis-Service” SRL, cu adresa juridică or. Soroca str. *****, a cărui fondator este.

A mai declarat că la moment atât terenul, cât și clădirile construite pe teren îi aparțin lui *****, însă cheltuielile pentru construcția clădirilor și achitarea plății pentru arendă le-a suportat el. Deoarece terenul aparținea lui *****, toate actele le-a întocmit din numele ultimului și ÎI „*****”. Cu referire la contractul de vânzare-cumpărare a unei părți din teren pe numele soției lui Moldovanu Vitalie, a declarat că acest act juridic a fost semnat în perioada când Moldovanu Vitalie chipurile urma să primească o nouă procură de la *****. A solicitat admiterea acțiunii civile înaintate și încasarea de la Moldovanu Vitalie a sumei de 1189300 lei, ce constituie valoarea bunurilor imobile construite, suma de 82381 lei achitată pentru procurarea terenului, 300000 lei ca venit ratat și 100000 lei prejudiciu moral. În perioada martie 2015-noiembrie 2019 SC „Cardis-Service” SRL a cărei fondator este nu a activat, din care motiv i-a fost cauzată daună ca venit ratat în sumă de 806400 lei și daună morală în cuantum de 100000 lei.

Abia în anul 2019 i-a fost transmisă în baza contractului de vânzare-cumpărare suprafața de 0,15 ha, deși ea trebuia să fie de ½ cotă parte din suprafața de 0,47 ha, conform prețului achitat de 82381 lei (*f.d. 47-61, vol. IV; 21-23 vol. VI; 44-46, 53 vol. VII*).

Suplimentar la întrebările avocatului Ana Sofroni a relatat că, susține cererea de concretizare a acțiunii civile. Din momentul transferării dreptului de proprietate careva schimbării nu au intervenit.

La întrebările avocatului Bejenar Dumitru partea vătămată a menționat că, a aflat despre ***** în momentul când a efectuat niște plăți la „Apă Canal” și a văzut că actele sunt pe acesta.

În instanța de apel martorul ***** a menționat că susține declarațiile făcute anterior în instanțele judecătorești și nu are careva adăugiri.

Astfel, în instanța de fond martorul ***** a relatat că în perioada anilor 2003-2007 a activat în calitate de primar și vice-primar al orașului Soroca. În anul 2003 prin intermediul oficiului poștal a primit cererea cet. ***** prin care ultimul solicita transmiterea în arendă a unui teren de pământ în vederea construirii unei parcări auto. Cererea a fost repartizată spre examinare specialistului în reglementarea regimului și proprietății funciare. După examinarea cererii specialistul a venit cu propunerea de a fi transmis în arendă terenul de pământ amplasat în regiunea SA „Hidroimpex”, pe care la acel moment era situată gunoiștea. Specialistului i-a fost dată indicația de a pregăti actele pe terenul dat pentru a înainta întrebarea spre soluționare la ședința Consiliului orășenesc Soroca. Potrivit deciziei Consiliului orășenesc Soroca, terenul propus a fost scos la licitație, primarul semnând contractul de vânzare-cumpărare. La licitație a participat Moldovanu Vitalie, care reprezenta interesele lui ***** prin procură. În rezultatul

licitației câștigător a devenit Moldovanu Vitalie. În luna ianuarie 2004 a fost încheiat contractul de arendă pe o perioadă de trei ani, însă pe parcursul acestei perioade arendașul nu și-a îndeplinit obligațiunea de achitare a plății pentru arendă. **În anul 2006 la audiență s-a prezentat *****, care a solicitat de a-i fi atribuit în arendă sau spre vânzare un teren pentru construcția unei stații de deservire auto.** I-a comunicat lui ***** că la moment nu sunt asemenea terenuri, însă este un teren care a fost transmis în arendă lui Moldovanu Vitalie, dar din cauza că arendașul nu achită plata, sunt pregătite actele pentru rezilierea contractului de arendă. În legătură cu acest fapt i-a propus lui ***** să depună o cerere, însă ultimul din motive necunoscute nu a depus-o. **Peste un timp a fost înștiințat că ***** a achitat integral datoria acumulată de Moldovanu Vitalie la plata pentru arenda terenului** (*f.d. 75-77 vol. IV*).

În instanța de apel în primul set de proceduri martorul a concretizat că, lui ***** i-a spus că terenul este dat în arendă lui Moldovanu Vitalie, însă nu ține minte dacă i-a comunicat că locatar de fapt este ***** (*f.d.29-30, vol. VI*).

În cel deal doilea set de proceduri martorul ***** a relatat că, terenul a fost dat în folosință lui *****, iar Moldovanu Vitalie a participat la licitație în bază de procură. Plata arendeii a fost achitată integral (*f.d.35 vol. VII*).

Martorul *****, fiind audiat în instanța de apel, a relatat că susține declarațiile făcute anterior în instanța de judecată, declarațiile îi aparțin lui și careva completări nu are.

Astfel, *****, fiind audiat în instanța de fond, a relatat că în anul 2007 ***** s-a adresat cu rugămintea de a-i instala un acoperiș la o încăpere situată în regiunea SA „Hidroimpex”. Materialele de construcție și plata pentru lucru le-a suportat *****. În timpul efectuării lucrărilor a constatat că pe teritoriul dat mai era amplasată o parcare auto (*f.d.180, vol. IV*).

Fiind audiat martorul ***** în fața instanței de apel a declarat că, activează în calitate de secretar a Consiliului local Soroca, menționând că susține declarațiile făcute anterior în instanțele de judecată.

Astfel, potrivit declarațiilor date în instanța de fond, martorul ***** a relatat că activând în calitate de secretar al Consiliului orășenesc Soroca, în atribuțiile sale de serviciu intră pregătirea ședințelor Consiliului, documentarea ședințelor, precum și asigurarea lucrului de secretariat. În anul 2007 a participat la ședințele Consiliului, unde în repetate rânduri a fost pusă în discuție întrebarea privind vânzarea-cumpărarea terenului amplasat pe str. V. Stroescu or. Soroca, lot de pământ care a fost transmis în locațiune lui *****, reprezentat prin procură de Moldovanu Vitalie. Deși interesele lui ***** erau reprezentate de către Moldovanu Vitalie, la ședințele Consiliului participa *****. În anul 2013 în baza deciziei Consiliului orășenesc Soroca s-a dispus vânzarea-cumpărarea terenului amplasat pe str. V. Stroescu or. Soroca. Pe faptul dat i-a anunțat pe Moldovanu Vitalie și

*****, cărora le-a comunicat că urmează să achite prețul stabilit până la finele anului, pe motiv că începând cu noul an prețurile se vor modifica. ***** **personal a achitat plata pentru teren.** A mai menționat că ***** și Moldovanu Vitalie intenționau să împartă terenul procurat (*f.d.145-147, vol. IV*).

Fiind audiat în instanța de apel în primul set de proceduri martorul ***** suplimentar a relatat că, ***** i-a comunicat că a avut o înțelegere cu Moldovanu Vitalie despre modul de folosire a terenului, la fel i-a comunicat că ***** este investitorul construcției de pe acest teren. Acesta cunoștea că terenul aparține lui ***** în baza contractului de arendă (*f.d.37 vol. VII*).

Martorul *****, fiind audiat în instanța de apel, a menționat că susține declarațiile făcute anterior în cadrul cercetării judecătorești, potrivit cărora a relatat că în anul 2007 deținea funcția de director al SA „Regia Apă Canal Soroca”. În toamna anului 2007 ***** a depus o cerere în adresa Direcției de Apeduct și Canalizare Soroca prin care a solicitat de a fi conectată la rețeaua de apeduct și canalizare stația de deservire auto din or. Soroca. Totodată, ***** a solicitat efectuarea lucrărilor de conectare în lipsa sa, motivând că urmează să plece peste hotarele țării, prezentându-i o persoană care-l va reprezenta pe nume Rudac Alexandru. În baza cererii au fost întocmite actele necesare și efectuate lucrările. Deplasându-se pe teritoriul stației i-a propus lui Moldovanu Vitalie, care se afla la fața locului, să achite plata pentru conectarea la rețea, însă ultimul a refuzat, comunicându-i că aceasta urmează a fi achitată de ***** (*f.d.136-138, vol.IV*).

Fiind audiat suplimentar în al doilea set de proceduri martorul ***** a declarat că, ***** a solicitat să fie conectată spălătoria auto la apeduct, acesta și a suportat toate cheltuielile de conectare. Pe Moldovanu Vitalie l-a văzut de 1-2 ori, iar pe ***** nu-l cunoaște (*f.d.32, vol.VII*).

Fiind audiat în instanța de apel martorul ***** a relatat că, susține declarațiile făcute anterior, acestea corespund adevărului și careva adăugiri nu are.

Astfel, fiind audiată în instanța de fond, martorul a menționat că activează în calitate de arhitector-șef a raionului Drochia din anul 2003. În anul 2007 a parvenit cererea lui *****, depusă din numele lui *****, prin care ultimul a solicitat elaborarea unui proiect privind construcția în or. Soroca a unei stații de deservire auto. Împreună cu cererea ***** i-a prezentat certificatul de urbanism eliberat de primăria orașului Soroca pe numele lui *****. În baza cererii și certificatului de urbanism angajații Biroului de Producere și Proiectare al Arhitectului șef Drochia au elaborat proiectul, care a fost prezentat lui ***** . Ulterior, pe parcursul efectuării lucrărilor de construcție s-a deplasat de două ori în teren pentru a verifica modul în care este executat proiectul. Ca autor al proiectului în anul 2008 a fost invitată pentru a participa la recepționarea construcției. Conform actelor prezentate a constatat că terenul aparținea lui ***** , cu care ***** a comunicat că au o afacere comună (*f.d.136-138, vol.IV*).

În cel de al doilea set de proceduri martorul ***** a menționat că, prima dată a fost la fața locului când a fost cercetat obiectul, a doua oară când deja era pus fundamentul și pereții, iar a treia oară când s-a efectuat recepția finală. Nici odată pe Moldovanu Vitalie la obiectul respectiv nu l-a văzut, se vorbea doar de *****. Prima dată când a fost la obiect terenul era liber, iar când a fost la recepția finală mai apăruse careva construcții, care însă nu erau incluse în proiect. Parțial terenul era îngrădit, însă nu tot (*f.d.33, vol.VII*).

Martorul ***** , fiind audiat în instanța de apel, a relatat că susține declarațiile făcute anterior, acestea corespund adevărului și careva completări nu are.

Astfel, în instanța de fond martorul ***** a relatat că activează în calitate de arhitector-șef al orașului Soroca, menționând că în anul 2007 în cancelaria primăriei Soroca a fost depusă cerere din partea lui ***** , la care au fost anexate actele necesare, prin care ultimul a solicitat eliberarea certificatului de urbanism. În baza cererii parvenite și actelor prezentate a fost elaborat certificatul de urbanism, care a fost semnat de el. După emiterea certificatului de urbanism a fost inițiată procedura de proiectare efectuată de către o întreprindere licențiată în domeniu. În baza proiectului și certificatului de urbanism de către ***** a fost depusă a doua cerere prin care ultimul a solicitat eliberarea autorizației în construcție. În baza certificatului de urbanism, proiectului și autorizației în construcție au fost efectuate lucrări în construcție pe str. V. ***** or. Soroca. După executarea obiectelor a fost inițiată procedura de inventariere cu recepționarea finală a obiectului. Ulterior, dreptul de proprietate asupra obiectului a fost înregistrat la OCT Soroca după Corneliu Cazacu. Pe ***** nu-l cunoaște, însă la recepționarea finală a obiectului a participat ***** , care de facto a prezentat pachetul de acte pentru eliberarea certificatului de urbanism și autorizației în construcție (*f.d.140-143, vol.IV*).

Suplimentar, martorul ***** în primul set de proceduri a menționat că, la elaborarea proiectului privind separarea bunului imobil a participat în calitate de membru al comisiei. Imobilul dat avea o singură intrare separată cu servitute (*f.d.27, vol.VI*).

Fiind audiat în instanța de apel martorul ***** a relatat că, susține toate declarațiile făcute anterior, careva adăugiri nu are.

Astfel, fiind audiat în calitate de martor ***** a menționat că, din anul 2012 activează în calitate de specialist în reglementarea regimului și proprietății financiare din cadrul primăriei orașului Soroca. **La sfârșitul anului 2013 ***** și Moldovanu Vitalie s-au adresat cu o cerere prin care au solicitat vânzarea-cumpărarea terenului aferent construcțiilor amplasate pe str. V. ***** or. Soroca.** Le-a comunicat solicitanților actele care urmează a fi prezentate și peste două săptămâni s-a prezentat Moldovanu Vitalie, împuternicit prin procură de proprietarul construcțiilor ***** , care a depus o cerere și a prezentat actele.

Cererea a fost transmisă spre examinare Consiliului orășenesc Soroca. La ședințele Consiliului orășenesc Soroca a fost pusă în discuție întrebarea privind schimbarea domeniului terenului din public în privat, precum și vânzarea-cumpărarea lui. Ulterior, ***** și **Moldovanu Vitalie s-au prezentat pentru a le fi eliberată decizia și borderoul de calcul.** După achitarea plății și prezentarea chitanței a fost întocmit contractul de vânzare-cumpărare a terenului, care a fost semnat de Moldovanu Vitalie în baza procurii eliberate de *****. I-a adus la cunoștință că contractele urmează a fi autentificate notarial, iar ulterior înregistrate la OCT Soroca. Construcțiile de pe terenul care a fost procurat aparțin lui ***** (*f.d.68-70, vol.IV*).

Suplimentar, în instanța de apel în cel de al doilea set de proceduri martorul ***** a menționat că, după privatizarea terenului de către ***** a fost efectuată procedura de divizare a acestuia, însă nu cunoaște ce s-a întâmplat mai departe. Nu cunoaște după cine este înregistrat la moment terenul. Construcțiile finale de pe terenul respectiv conform procesului-verbal de recepție finală erau înregistrate după ***** , însă nu cunoaște cine a suportat cheltuielile pentru efectuarea acestor construcții. Nu cunoaște care erau atribuțiile lui ***** la construcțiile date. Divizarea terenului urma să aibă loc în jumătate, așa era pregătit proiectul de divizare. Pe ***** îl vedea pe terenul respectiv. Pe terenul respectiv era instalat un gard metalic care despărțea terenul în jumătate. Pe ***** îl vedea în partea unde erau construcțiile (*f.d.38-39, vol.VII*).

Martorul ***** , fiind audiat în instanța de apel, a relatat că a fost audiat pe cazul dat, declarațiile făcute le susține integral.

Fiind audiat în instanța de fond ***** a menționat că, din anul 2012 a activat în calitate de paznic la stația de deservire auto care aparține lui ***** , iar din anul 2014 a fost angajat de Moldovanu Vitalie, care deținea o parcare auto pe același teritoriu. Inițial **Moldovanu Vitalie și ***** activau împreună, însă în anul 2012 între ei s-a iscat un conflict din cauza terenului**, care urma a fi împărțit. Din cauza conflictului ***** a interzis paznicilor care activau la parcare la Moldovanu Vitalie să stea în căsuța pentru paznici, din care motiv a fost nevoit pe timp de vară să stea într-un automobil de model „Volga”, care se afla pe teritoriu. Ulterior, Moldovanu Vitalie a instalat o căsuță pentru paznici (*f.d.195-196, vol.IV*).

În instanța de apel martorul ***** a declarat că, susține declarațiile făcute anterior, care corespund realității, și careva adăugiri nu are.

Astfel, fiind audiat în instanța de fond martorul ***** a menționat că, anterior a activat în calitate de paznic la SRL „AvanConst”, societate amplasată în apropierea terenului din or. Soroca str. V. ***** , pe care în anul 2002 Moldovanu Vitalie a efectuat lucrări de evacuare a gunoiului, de montare a unui gard și poartă, precum și de construcție a unei clădiri. Peste aproximativ un an pe terenul dat au mai fost construite clădirea pentru oficiu, boxe și o căsuță pentru paznici. **La**

construcția acestor bunuri imobile a participat ***.** Ulterior, între ***** și **Moldovanu Vitalie a apărut o situație de conflict din cauza terenului, și anume ultimii nu puteau ajunge la un numitor comun în ceea ce privește variantele de împărțire a terenului.** Moldovanu Vitalie deținea pe terenul dat o parcare auto, iar ***** o stație de deservire auto (*f.d.189-193, vol.IV*).

Procurorul în calitate de apelant și acuzator de stat a susținut învinuirea înaintată lui Moldovanu Vitalie ***** prin următoarele probe prezentate spre cercetare în prima instanță și verificate în instanța de apel:

- procesul-verbal de consemnare a constatării privind infracțiunea depistată din 06.11.2014 (*f.d.5, vol.I*);

- plângerea lui ***** din 10.10.2014 (*f.d.7-10, vol.I*);

- borderoul de calcul pentru plata locațiunii terenului (*f.d.13-14, vol.I*);

- borderoul de calcul pentru plata locațiunii terenului pentru perioada anilor 2004-2011 (*f.d.18-20, vol.I*);

- extrasul din decizia Consiliului orășenesc Soroca nr. 4/14 din 30.10.2003, prin care a fost permisă lui ***** organizarea parcării auto pe terenul de pământ cu suprafața de 0,30 ha în regiunea SA „Hidroinpex” (*f.d.21, vol.I*);

- copia contractului de arendă a sectorului de pământ nr. 92 din 19.01.2004, potrivit căruia Consiliul orășenesc Soroca a transmis lui ***** terenul cu suprafața de 0,30 ha pentru organizarea parcării auto pe str. ***** pe un termen de 15 ani, începînd cu 01.01.2004 pînă la 01.01.2019 (*f.d.22-23, vol.I*);

- acordul adițional la contractul de arendă a sectorului de pământ nr. 92 din 19.01.2004 semnat de către Moldovanu Vitalie ***** (*f.d.24, vol.I*);

- copia certificatului de urbanism nr. 75/s-07 din 25.04.2007 (*f.d.25, vol.I*);

- copia autorizației de construire nr. 54/c-08 din 21.04.2008, prin care a fost permisă executarea lucrărilor de construcție a oficiului cu vulcanizare, garaj cu 2 boxe și umbrar parcare (*f.d.26-27, vol.I*);

- procesul-verbal de recepție finală nr. 85 din 3.12.2008, prin care au fost supuse recepționării finale lucrările executate prin autorizația de construire nr. 54/c-08 din 21.04.2008 (*f.d.34, vol.I*);

- autorizația de funcționare nr. 26/f din 17.02.2010 a parcării auto cu spălătorie, officii, vulcanizare și prestarea serviciilor (*f.d.36, vol.I*);

- decizia Consiliului orășenesc Soroca nr. 33/13.1 din 03.10.2013, prin care a fost dispusă vânzarea terenului cu suprafața de 0,4724 ha, aferent construcției din str. ***** , cu nr. cadastral ***** , la prețul de 164762 lei (*f.d.46, vol.I*);

- contractul de vânzare-cumpărare a terenului aferent nr. 59 din 03.12.2013, potrivit căruia Primăria or. Soroca a vândut lui ***** terenul cu suprafața de 0,4724 ha, aferent construcției din str. ***** , cu nr. cadastral ***** , la prețul de 164762 lei. Contractul respectiv fiind semnat din numele lui ***** de către

Moldovanu Vitalie ***** și înregistrat la OCT Soroca la data de 16.12.2013 (*f.d.48-49, vol.I*);

- procesul-verbal de ridicare din 10.10.2014, potrivit căruia de la ***** au fost ridicate mai multe documente ce au tangență cu activitatea desfășurată pe terenul cu suprafața de 0,4724 ha, aferent construcției din str. *****, cu nr. cadastral ***** (*f.d.81-82, vol.I*);

- borderourile de calcul al prețului normativ al pământului cu nr. cadastral ***** amplasat pe *****or. Soroca (*f.d.98-103, vol.I*);

- ordinele de încasare a plății pentru arenda pământului (*f.d.104-113, vol.I*);

- originalul deciziei Consiliului orășenesc Soroca nr. 33/13.1 din 03.10.2013, contractului de vânzare-cumpărare a terenului aferent nr. 59 din 03.12.2013 (*f.d.115-120, vol.I*);

- ordinul de încasare a numerarului nr. 64723753 din 29.11.2013, ce confirmă achitarea în beneficiul Primăriei Soroca a sumei de 164762 lei (*f.d.121, vol.I*);

- extrasul din Registrul bunurilor imobile din 22.08.2014 asupra terenului cu nr. cadastral *****, cu suprafața de 0,4724 ha, amplasat pe *****or. Soroca (*f.d.122-123, vol.I*);

- dosarul tehnic de formare a bunului imobil prin separare amplasat pe *****or. Soroca (*f.d.124-157, vol.I*);

- copia ordinelor de încasare a plății pentru arenda terenului (*f.d.40-45, vol.II*);

- extrasul din procesul-verbal al ședinței Consiliului orășenesc Soroca nr. 33 din 03.10.2013, prin care se confirmă examinarea chestiunii privind vânzarea-cumpărarea sectorului de teren aferent construcțiilor din *****or. Soroca lui ***** (*f.d.57, vol.II*);

- copia autorizației sanitare de funcționare nr. 188 din 11.12.2008, prin care a fost autorizată funcționarea spălătoriei auto, stației de vulcanizare, autoservice și parcare auto pe *****or. Soroca de către SRL „Cardis-Service” (*f.d.67, vol.II*);

- procesul-verbal de ridicare din 15.10.2014, potrivit căruia de la secretarul Consiliului orășenesc Soroca a fost ridicat setul de documente ce vizează terenul cu nr. cadastral ***** cu suprafața de 0,4724 ha, aferent construcției din *****or. Soroca (*f.d.83, vol.II*);

- cererea lui Moldovanu Vitalie ***** din 18.06.2013, prin care solicită vânzarea sectorului aferent construcției din *****or. Soroca (*f.d.85, vol.II*);

- răspunsul primarului or. Soroca nr. M-472/14 din 15.07.2014, prin care Moldovanu Vitalie ***** a fost informat că la 29.12.2013 SC „Cardis-Service” SRL al cărui director este ***** s-a adresat cu pachetul de documente pentru eliberarea autorizației pentru prestarea serviciilor de reparație auto și spălătorie auto pe str. ***** 75b or. Soroca, fiindu-i eliberate autorizațiile nr. 472 și nr. 473 (*f.d.87, vol.II*);

- cererea lui Moldovanu Vitalie ***** nr. M-472/14 din 11.07.2014, prin care solicită Primăriei or. Soroca să-i retragă lui ***** autorizația de funcționare, deoarece el fiind proprietar al acestui teren nu dorește ca ultimul să activeze mai departe (*f.d.89, vol.II*);

- extrasul din registrul bunurilor imobile din 18.06.2013, prin care se confirmă că APL din 02.08.2011 este proprietar al terenului cu suprafața de 0,4724 ha, cu nr. cadastral ***** , iar ***** din data de 09.08.2011 este proprietar al construcțiilor de pe acest teren (*f.d.99-100, vol.I*);

- procura eliberată de ***** pe numele lui Moldovanu Vitalie ***** privind împuternicirea cu efectuarea actelor de dispoziție asupra construcțiilor amplasate pe terenul din *****or. Soroca (*f.d.102-104, vol.II*);

- încheierea ofițerului de investigație al SIFE al IP Soroca din 28.03.2014, prin care se constată inter alia că Moldovanu Vitalie ***** a tăiat firele electrice de la întreprinderea administrată de ***** (*f.d.141, vol.II*);

- ordonanța de aplicarea a sancțiunii contravenționale din 10.09.2014, prin care ***** a fost supus răspunderii contravenționale în baza art. 335 Cod contravențional (*f.d.162, vol.II*);

- decizia Inspectoratului Fiscal de Stat nr. 1588 din 14.08.2014, prin care a fost constatată încălcarea legislației fiscale de către SRL „Parcsecur” administrată de Moldovanu Vitalie ***** la desfășurarea activității parcării auto din *****or. Soroca (*f.d.166-169, vol.II*);

- raportul de evaluare nr. 007 din 13.02.2013 a construcțiilor comerciale cu nr. cadastral *****.01-03 amplasate pe str. V. Stroescu 75 or. Soroca (*f.d.205-219, vol.II*);

- răspunsul OCT Soroca din 12.2014 oferit la cererea lui Moldovanu Vitalie ***** , prin care ultimul a fost informat că bunul imobil amplasat pe str. V. Stroescu 75b or. Soroca nu este înregistrat în Registrul bunurilor imobile (*f.d.32, vol.III*);

- procesul-verbal de audiere suplimentară a părții vătămate ***** din 24.03.2015 (*f.d.62, vol.III*);

- declarațiile martorului Cazacu Nina date în instanța de fond, potrivit cărora aceasta a menționat că în perioada anilor 2007-2011 a activat în calitate de specialist în reglementarea regimului proprietății funciare din cadrul primăriei orașului Soroca. În perioada activității sale i-a fost repartizată spre examinare cererea parvenită de la ***** privind transmiterea în arendă a terenului aferent construcțiilor amplasat pe str. V. Stroescu or. Soroca. În baza art. 10 (11) a Legii nr. 1308 din 25.07.1997 privind prețul normativ și modul de vânzare – cumpărare a pământului a perfectat pentru Consiliul orășenesc Soroca proiectul deciziei privind transmiterea în arendă a terenului solicitat. Proiectul a fost prezentat și pus în discuție la ședința Consiliului orășenesc Soroca, însă nu a fost aprobat. După

ședință pe faptul dat la ea s-a adresat *****, solicitându-i să-i fie comunicat rezultatul. I-a explicat lui ***** că în temeiul art. 10 a Legii nr. 1308 din 25.07.1997 privind prețul normativ și modul de vânzare – cumpărare a pământului, în cazul în care primăria nu încheie contract de arendă a terenului aferent, sunt efectuate calcule a plății pentru folosință a terenului de 2-10% din prețul normativ. Conform obligațiilor sale de serviciu a efectuat calculele corespunzătoare, pe care i le-a adus la cunoștință lui ***** printr-o scrisoare. Deși scrisoarea a fost expediată pe numele lui *****, la primărie din nou s-a adresat *****, căruia i-a eliberat borderoul de calcul a plății pentru folosința terenului. Ulterior, a primit spre examinare cererea depusă din numele lui *****, prin care se solicita recunoașterea de către administrația publică locală a dreptului de proprietate asupra terenului amplasat pe str. V. Stroescu or. Soroca. Cererea a prezentat-o *****, care i-a explicat că decizia dată îi va da posibilitatea de a înregistra dreptul de proprietate asupra construcțiilor amplasate pe terenul dat. Asupra cererii date de către Consiliul orășenesc Soroca nu a fost adoptată o careva decizie (*f.d.63-66, vol.IV*);

- declarațiile martorului Harabara Anatolie date în instanța de fond, potrivit cărora acesta a menționat că în perioada anilor 2006-2007 a luat credite la BC „Moldindcombank” SA. Deoarece se afla în imposibilitatea de a achita una din tranșe, a apelat la *****, cu care i-a făcut cunoștință directorul Băncii. ***** a căzut de acord să achite tranșa în schimbul materialelor de construcție, și anume piatră de calcar tăiată, cu extragerea căreia se ocupa la acel moment. Astfel, în următorul an i-a propus lui ***** în contul datoriei piatră de calcar tăiată, pe care a transportat-o în orașul Soroca și care a fost folosită de ultimul la construcția unei stații de deservire auto (*f.d.72-73, vol.IV*);

- declarațiile martorului Andriuța Antonina date în instanța de fond, potrivit cărora aceasta a menționat că a activat în calitate de contabil-șef în cadrul primăriei Soroca până la 01.07.2016. În atribuțiile sale de serviciu intra verificarea corectitudinii calculării prețului normativ al pământului efectuată de inginerul funciar și semnarea certificatelor. Cu aproximativ doi ani în urmă i-a fost prezentat spre verificare și semnare certificatul prin care urma să fie vândut cet. ***** un teren. După ce a verificat actul dat, l-a semnat (*f.d.93, vol.IV*);

- declarațiile martorului Rudac Alexandru date în instanța de fond, potrivit cărora acesta a menționat că cu ***** sunt în relații de prietenie, iar cu Moldovanu Vitalie a făcut cunoștință în anul 2006. La acel moment, fiind în căutarea unui loc de muncă, s-a adresat cu rugămintele la ***** de a fi ajutat în acest sens. ***** i-a comunicat că deoarece este în vârstă, nu va fi în stare să muncească la construcție în Federația Rusă, propunându-i în schimb să muncească la stația de deservire auto pe care ultimul intenționa să o construiască în or. Soroca. A doua zi l-a invitat pe terenul unde se efectuau lucrări de curățare și evacuare a gunoiului. În timpul discuției ***** i-a propus să-i reprezinte interesele pe timpul cât va fi plecat din

țară, lucru cu care a fost de acord. Tot atunci ***** i-a comunicat că urmează să-i facă cunoștință cu Moldovanu Vitalie, care este partenerul său. Peste câteva zile ***** a plecat peste hotarele țării. Înainte de a pleca ***** a vândut cu aproximativ 2000 dolari SUA automobilul de model „Nissan”, iar banii din vânzare i-a transmis lui Moldovanu Vitalie. Împreună cu Moldovanu Vitalie au început lucrările de construcție, ultimul angajând muncitori, care au construit clădirea în care urma să fie oficiul stației. În același timp o altă brigadă de lucrători au instalat gardul din plasă metalică, o parte din care a fost adusă de Moldovanu Vitalie de acasă, iar altă parte procurată din or. Iampol Ucraina. În această perioadă de timp de peste hotarele țării a revenit ***** , care a angajat muncitori pentru efectuarea lucrărilor de construcție în interior, precum și a unor lucrări exterioare. Tot atunci a fost construită soba, cheltuielile fiind suportate de ***** . Toate lucrările de construcție au fost achitate de către ***** . După finisarea construcției, stația de deservire auto și-a început activitatea și potrivit înțelegerii serviciile comunale și salariile angajaților erau achitate proporțional de ***** și Moldovanu Vitalie. A mai menționat că terenul pe care au fost efectuate lucrări de construcție a stației a fost transmis în arendă de către primăria orașului Soroca lui ***** , care locuiește în Cehia. Din auzite cunoaște că lui Moldovanu Vitalie îi aparține parcare auto, iar stația de deservire auto lui ***** . Ulterior, ei au procurat acest teren de la primăria orașului Soroca, însă nu poate spune la ce preț. Toate cheltuielile pentru efectuarea lucrărilor de construcție a stației auto au fost suportate de ***** (f.d.96-99, vol.IV);

- declarațiile martorului ***** date în instanța de fond, potrivit cărora acesta a menționat că ***** este nepotul său, iar pe Moldovanu Vitalie îl cunoaște din perioada când ultimul activa în calitate de polițist de sector în s. ***** r-nul Soroca. În anul 2008 la el s-a adresat ***** cu rugămintea de a-i efectua lucrări de finisare a construcției stației de deservire auto din or. Soroca. Împreună cu Costache Serghei și încă două persoane au tencuit pereții exteriori ai clădirilor stației. Toate materialele de construcție au fost procurate de ***** , la fel ca și plata pentru munca efectuată a fost achitată de ultimul. Terenul pe care erau amplasate clădirile era arendat de Moldovanu Vitalie, iar clădirile au fost construite de ***** din propriile surse financiare (f.d.130-135, vol.IV);

- declarațiile martorului ***** date în instanța de fond, potrivit cărora acesta a menționat că pe ***** și Moldovanu Vitalie îi cunoaște. În luna februarie 2011 de către ***** a fost angajat oficial în calitate de lăcătuș la SRL „Cardis-Service”. Pe teritoriul unde activa era o stație de deservire auto care aparținea și pe care o gestiona ***** și o parcare auto specială pe care se aflau automobilele implicate în accidente rutiere, care însă nu cunoaște cu-i aparținea și de către cine era gestionată. Deoarece întreprinderea la care activa a fost închisă în anul 2015, și-a pierdut locul de muncă. Inițial ***** și Moldovanu Vitalie, care venea des pe

teritoriul parcerii și stației auto, erau prieteni, iar ulterior între ei a apărut un conflict, motiv din care Moldovanu Vitalie nu le permitea lucrătorilor SRL „Cardis-Service” să intre pe teritoriu. Nu-l cunoaște pe ***** și nu a auzit niciodată despre el (*f.d.153-156, vol.IV*);

- declarațiile martorului ***** date în instanța de fond, potrivit cărora acesta a menționat că activează în calitate de inginer cadastral la OCT Soroca. Aproximativ cu 2-3 ani în urmă a primit spre examinare cererea depusă de Moldovanu Vitalie privind formarea unui bun imobil, cu ieșire la fața locului. Telefonice a contactat persoana a căror date erau indicate în cerere și a anunțat data când va ieși la fața locului în vederea efectuării lucrărilor cadastrale. La data indicată s-a deplasat pe str. V. Stroescu or. Soroca pentru efectuarea măsurărilor referitor la divizarea sau separarea terenului. În prezența lui ***** a efectuat măsurările bunului imobil, după care s-a deplasat la OCT Soroca pentru a întocmi dosarul tehnic. În cadrul întocmirii actelor a constatat că există două variante de divizare a terenului, fapt despre care l-a anunțat pe *****. După ce ***** a ales varianta, a întocmit proiectul, care urma să fie semnat și de al doilea proprietar. A transmis actele lui ***** pentru a fi transmise celui de al doilea proprietar, însă peste un timp la el s-a prezentat Moldovanu Vitalie, care i-a comunicat că nu este de acord cu varianta aleasă, însă ultimul nu a depus cereri privind stoparea efectuării proiectului. Pe terenul examinat se aflau clădiri, însă nu cunoaște după divizare cui urmau să rămână (*f.d.162-167, vol.IV*);

- declarațiile martorului ***** date în instanța de fond, potrivit cărora acesta a menționat că aproximativ în 2005-2006 în regiunea SA „Hidroimpex” a instalat toate canalele de scurgere a apei la stația de deservire auto SRL „Cardis-Service”, care aparținea lui *****. Pentru lucrările efectuate ***** i-a achitat bani. Alte persoane nu i-au achitat careva plăți pentru munca prestată și nici pe Moldovanu Vitalie pe teritoriul stației nu l-a văzut (*f.d.177, vol.IV*);

- declarațiile martorului ***** date în instanța de fond, potrivit cărora acesta a menționat că anterior a activat în calitate de paznic la SRL „AvanConst”, societate amplasată în apropierea terenului din or. Soroca str. V. *****, pe care în anul 2002 Moldovanu Vitalie a efectuat lucrări de evacuare a gunoiului, de montare a unui gard și poartă, precum și de construcție a unei clădiri. Peste aproximativ un an pe terenul dat au mai fost construite clădirea pentru oficiu, boxe și o casuță pentru paznici. La construcția acestor bunuri imobile a participat *****. Ulterior, între ***** și Moldovanu Vitalie a apărut o situație de conflict din cauza terenului, și anume ultimii nu puteau ajunge la un numitor comun în ceea ce privește variantele de împărțire a terenului. Moldovanu Vitalie deținea pe terenul dat o parcare auto, iar ***** o stație de deservire auto (*f.d.189-193, vol.IV*);

- dosarul tehnic de formare a bunului imobil prin separare amplasat pe *****or. Soroca (*f.d.4-38, vol.V*).

Colegiul penal, analizând și apreciind probele în strictă conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, consideră că instanța de fond a dat o apreciere unilaterală și neobiectivă probelor prezentate de către acuzatorul de stat, dând credibilitate declarațiilor inculpatului Moldovanu Vitalie *****, și în mod eronat a conchis că acțiunile întreprinse de Moldovanu Vitalie ***** nu au fost apreciate drept metode sub care se prezintă escrocheria, deoarece prin intermediul acestor acțiuni inculpatul nu a exercitat careva influență asupra conștiinței și voinței victimei, nu a denaturat informația despre sine, nu a utilizat careva documente, împrejurări fictive sau false, dezinformându-l conștient asupra realității, și nici nu s-a constatat intenția inculpatului de a se eschiva de la executarea obligației asumate sau cu atât mai mult refuzul de a înregistra dreptul de proprietate asupra părții de teren care-i revine părții vătămate conform înțelegerii, iar relațiile dintre acestea poartă un caracter civil.

În fortificarea acestei concluzii, Colegiul penal statuează că principala problemă pusă în discuție pe orice cauză penală se rezumă la vinovăția persoanei trimise în judecată în raport cu faptele pentru care aceasta este acuzată prin rechizitoriu.

În cauza de față problema vinovăției este determinată de existența sau inexistența în acțiunile inculpatului Moldovanu Vitalie ***** a semnelor calificative subsecvente infracțiunii imputate, incriminate ultimului prin actul de învinuire și cel de sesizare a instanței.

În sensul celor menționate, urmează a se reține că încadrarea juridică a faptei joacă un rol crucial în cadrul procesului penal, întrucât în acord cu temeiul legal al acuzațiilor care i se aduc unei persoane se poate organiza o apărare eficientă fundamentată pe contestarea faptelor incriminate cu titlu de acuzație, ceea ce constituie o condiție esențială a echității procedurii garantate de art. 6 din Convenția Europeană.

Astfel, la analiza conținutului unei fapte penale trebuie de avut în vedere conținutul concret (*de facto*), care constituie săvârșirea faptei în realitatea obiectivă de către o persoană și care se înscrie în timpul abstract al normei de incriminare, și conținutul legal (*de iure*), care cuprinde elementul obiectiv și subiectiv prin care o faptă devine infracțiune, prin urmare - componenta de infracțiune descrisă în normele părții speciale a Codului penal.

Persoana poate fi trasă la răspundere penală pentru o infracțiune dacă acțiunea (inacțiunea) săvârșită de *facto* de către aceasta conține semnele unei componente de infracțiune de *iure*.

Încadrarea juridică a faptei, fiind o operațiune complexă îndreptată spre determinarea adevărului obiectiv, presupune motivarea dintre semnele faptei săvârșite în realitatea obiectivă cu semnele componente de infracțiune desprinse din norma de incriminare, competență atribuită organelor judiciare.

În atare circumstanțe, Colegiul penal, judecând apelul, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, analizând și apreciind probele în strictă conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, conform cărora fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, în conformitate cu art. 385 alin. (1) pct. 1)-4) Cod de procedură penală, constată că urmare a adresării de către ***** în perioada anilor 2006-2007 către primăria or. Soroca cu solicitarea oferirii în locațiune pentru edificarea unei stații de deservire auto a unui teren în intravilanul localității și aflând despre rezilierea în curând a contractului de locațiune cu ***** pe motivul neachitării plăților, care era reprezentat prin procură de Moldovanu Vitalie, abuzând de încrederea ultimului, l-a convins să stingă datoriile pentru locațiune formate până la acel moment contra angajamentului asumat de a-i permite construcția stației de deservire auto, a cărei ridicare a început în 2007 pe terenul cu suprafața de 0,30 ha din str. ***** or. Soroca, luat în locațiune de către ***** în 2004, ce în rezultatul investițiilor financiare efectuate de ***** a fost dată în exploatare la 20.11.2008 și 03.12.2008 conform procesului-verbal de finisare a lucrărilor nr. 11 și de recepționare finală nr. 85 contrasemnate de membrii comisiei de recepționare, investitorul cărui deși era indicat *****, de facto era *****, prezent la recepția finală și semnând actele supra nominalizate ca proprietar.

Ulterior, în anul 2013 Moldovanu Vitalie a abuzat de încrederea lui *****, deoarece au avut înțelegere anterioară că după cumpărarea terenului cu suprafața de 0,47 ha ca teren aferent stației de deservire auto din str. *****c or. Soroca, îl va delimita în două părți egale, unul fiindu-i atribuit stației de deservire auto ce aparține lui *****, iar celălalt parcării auto ce-i aparține lui Moldovanu Vitalie *****.

Datorită faptului că pe terenul nominalizat se aflau construcțiile cu numerele cadastrale *****, *****, *****, construite ca urmare a investițiilor cet. *****, la 18.06.2013 acesta din urmă, din numele lui Moldovanu Vitalie ce reprezenta interesele lui *****, care de iure era proprietar al acestor construcții, a depus o cerere la primăria or. Soroca cu solicitarea înstrăinării terenului aferent acestor construcții, amplasat în or. Soroca str. *****, cu suprafața de 0,47 ha.

Astfel, prin decizia Consiliului orășenesc Soroca nr. 33/13.1 din 03.10.2013 s-a decis înstrăinarea lui ***** a terenului solicitat de 0,4724 ha, aferent construcției din str. *****c or. Soroca, cu numărul cadastral *****, la un preț de 164762 lei, pe care ambii l-au achitat a câte 82381 lei.

Circumstanțele respective Colegiul penal le deduce atât din declarațiile inculpatului Moldovanu Vitalie ***** de recunoaștere a faptului achitării prețului terenului procurat la jumătate, cât și din declarațiile părții vătămate *****, a secretarului Consiliului orășenesc Soroca *****, precum și a martorului ***** -

specialist în reglementarea regimului și proprietății financiare din cadrul primăriei orașului Soroca, care unanim au declarat că prețul terenului a fost achitat de către inculpat și partea vătămată.

În subsidiar, Colegiul penal constată că contrar înțelegerii anterioare, Moldovanu Vitalie *****, urmărind scopul dobândirii ilicite prin înșelăciune și abuz de încredere a bunurilor lui ***** prin neacordarea a ½ din terenul aferent construcțiilor din str. *****c or. Soroca și profitând de faptul că deține o procură de reprezentare a intereselor proprietarului de jure *****, i-a înstrăinat la 24.04.2014 soției sale ***** cotă de 63,51% la un preț de 108000 lei, prin ce a cauzat lui ***** o daună în proporții considerabile în sumă totală de 82381 lei.

Pentru a ajunge la această concluzie, *cu titlu secund*, Colegiul penal din declarațiile inculpatului Moldovanu Vitalie *****, care coroborează cu declarațiile părții vătămate *****, constată în mod indubitabil că ***** a investit în construcția stației de deservire auto, iar Moldovanu Vitalie ***** a investit în construcția unei parcări auto, ambele situate pe str. *****c or. Soroca pe terenul cu numărul cadastral *****, cu suprafața de 0,4724 ha, care la acel moment (anul 2007) se afla în proprietatea Consiliului local Soroca, însă care a fost transmis în arendă lui *****.

La fel, din declarațiile inculpatului Moldovanu Vitalie ***** și a părții vătămate ***** se constată incontestabil faptul că deși toate actele de dispoziție asupra terenului respectiv și bunurilor imobile amplasate pe acesta erau întocmite pe numele lui *****, beneficiarii de fapt al acestor bunuri erau inculpatul și partea vătămată.

De asemenea, în cadrul cercetării judecătorești s-a constatat în mod indubitabil că în anul 2013, în temeiul deciziei Consiliului orașenesc Soroca nr. 33/13.1 din 03.10.2013, terenul cu numărul cadastral ***** cu suprafața de 0,4724 ha, amplasat pe str. *****c or. Soroca a fost vândut lui ***** la prețul de 164762 lei, deși de facto cumpărătorii reali ai acestui imobil au fost Moldovanu Vitalie ***** și *****, care conform înțelegerii verbale au achitat câte ½ cotă-parte din preț, adică câte 82381 lei fiecare.

Concomitent, din declarațiile părții vătămate ***** se deduce că conform înțelegerii verbale avute cu inculpatul în urma procurării acestui teren, fiecare din părți urma să le revină în proprietate câte ½ cotă-parte din terenul respectiv, pe când inculpatul susține că conform înțelegerii lui ***** îi revenea doar 0,15 ha, iar 63,51 % din teren îi reveneau lui, ținând cont de genul de activitate pe care-l practica.

La capitolul respectiv, instanța de apel opinează că declarațiile unei persoane mereu pot varia nesemnificativ în dependență de personalitatea acesteia, după modul său de expunere sau după timpul relatării unor circumstanțe, însă în esență informația obținută este aceeași și nu afectează probatoriul în cauza penală, iar în

consecință instanța consideră drept veridică informația furnizată de partea vătămată *****, care confirmă integral cele expuse în rechizitoriu și coroborează cu mijloacele de probă administrate la faza urmăririi penale, or, veridicitatea este însușirea, caracterul a ceea ce este cert, adică ceea ce este conform cu adevărul, real și poate fi caracterizată ca o corespundere a datei de fapt examinată de către organul de urmărire penală sau instanță cu realitatea pe care o probează această informație, apreciată în cumul cu alte mijloace de probă.

Mai mult, aprecierea declarațiilor inculpatului în cadrul acestui proces penal are loc prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, care impune necesitatea coroborării lor cu alte mijloace de probă administrate în procesul penal, iar în prezentul proces penal depozițiile acestuia nu coroborează în ansamblu cu alte mijloace de probă, care denotă cu certitudine existența faptelor exemplificate în actul de învinuire.

În contextul dat, Colegiul penal apreciază ca fiind declarative și neîntemeiate afirmațiilor inculpatului Moldovanu Vitalie ***** cu privire la pretinsa înțelegere de înstrăinare lui ***** doar 0,15 ha din terenul cu suprafața de 0,47 ha, în timp ce acesta achitase ½ din prețul lui normativ evaluat de primărie.

Concluzia respectivă Colegiul penal o reține și din conținutul declarațiilor martorilor *****, *****, *****, ***** și *****, din care rezultă că după înstrăinarea prin decizia Consiliului orașenesc Soroca a lotului de teren cu suprafața de 0,4724 ha și întocmirea contractului de vânzare-cumpărare, între Moldovanu Vitalie ***** și ***** a apărut un conflict privind variantele de divizare a lui, cu formarea bunului imobil și înregistrarea cadastrală.

În această ordine de idei, Colegiul penal relevă că *obiectul material* al infracțiunii examinate se rezumă la acțiunile inculpatului Moldovanu Vitalie ***** exprimate prin dobândirea ilicită prin înșelăciune și abuz de încredere de la partea vătămată ***** a ½ din terenul cu numărul cadastral *****, aferent construcțiilor din str. *****c or. Soroca, pentru care ultimul a achitat suma de 82381 lei.

Astfel, în limitele învinuirii înaintate, instanța de apel reține că fapta comisă de Moldovanu Vitalie ***** a atentat la obiectul juridic special al infracțiunii prevăzute de art. 190 Cod penal, care are un caracter complex.

Astfel, *obiectul juridic principal* al infracțiunii îl formează relațiile sociale cu privire la posesia asupra bunurilor mobile.

Obiectul juridic secundar al acestei infracțiuni îl constituie relațiile sociale cu privire la libertatea manifestării de voință și la minimumul necesar de încredere.

Obiect material al escrocheriei îl pot constitui bunurile care au o existență materială, sunt create prin munca omului, dispun de valoare materială și cost determinat, fiind bunuri mobile și străine pentru făptuitor, precum și drepturile asupra acestora, dobândite în mod ilicit. Iar drepturile dobândite ilicit asupra bunurilor vor constitui obiect material al escrocheriei doar în cazul în care

făptuitorul, încă la momentul intrării în stăpânire asupra acestor bunuri, urmărea scopul sustragerii lor și nu avea intenția să-și execute angajamentul asumat.

În speță, obiect material al infracțiunii îl constituie $\frac{1}{2}$ cotă-parte din terenul cu numărul cadastral *****, aferent construcțiilor din str. *****c or. Soroca, obținut de către Moldovanu Vitalie ***** ca urmare a achitării de către ***** în beneficiului Consiliului local Soroca a sumei de 82381 lei, ce constituie $\frac{1}{2}$ cotă-parte din prețul normativ al acestui teren în mărime totală de 164762 lei, iar după achitarea prețului acestuia, cu scopul delimitării acestuia în 2 părți egale, contrar înțelegerii verbale avute cu *****, la data 16.12.2013 în temeiul procurii eliberate de ***** înregistrează dreptul de proprietate a ultimului asupra a 36,49% din terenul respectiv (*f.d.122-123, vol.I*).

Ulterior, la 12.04.2014 soții ***** și Nadejda eliberează o procură autenticată notarial pe numele lui Moldovanu Vitalie ***** cu drept de înstrăinare a imobilului din str. ***** Soroca (*f.d.75, vol. II*).

Astfel, în temeiul contractului de vânzare-cumpărare a imobilului din 24.04.2014, Moldovanu Vitalie ***** acționând în temeiul procurii eliberate de soții ***** și Nadejda la 12.04.2014, a înstrăinat soției sale ***** contra sumei de 108000 lei 63,51% din terenul cu suprafața de 0, 4724 ha, evaluat la 552179 lei (*f.d.65-66, vol.III*), drept care a fost înregistrat în Registrul bunurilor imobile la 25.04.2014 (*f.d.123, vol.I*).

Latura obiectivă a infracțiunii prevăzute la art. 190 Cod penal are următoarea structură:

1) fapta prejudiciabilă alcătuită din două acțiuni (inațiuni): a) acțiunea principală, care constă în dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane; b) acțiunea sau inacțiunea adiacentă, care constă, în mod alternativ, în înșelăciune sau abuz de încredere;

2) urmările prejudiciabile sub forma prejudiciului patrimonial efectiv a cărui mărime se situează potrivit dispozițiilor art. 126 Cod penal;

3) legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile. Elementul material se realizează prin acțiunea de dobândire ilicită a bunurilor de la victimă, fiind întregit cu altele două, conținute în textul normei de incriminare - înșelăciune sau abuz de încredere.

Prin *dobândire ilicită* a bunurilor, legiuitorul prezumă un act opus celui licit, efectuat cu rea-credință, prin care făptuitorul obține (pentru sine sau pentru altul) transmiterea voită în proprietate, posesiune, detenție a bunului mobil sau imobil, a altor valori străine sau dreptului asupra acestora.

Prin intermediul *înșelăciunii sau al abuzului de încredere* făptuitorul exercită o influențare psihică asupra conștiinței și voinței victimei care, ca și cum cedând bunurile sale făptuitorului, presupune în mod eronat că ultimul este îndreptățit a le lua.

În astfel de situații nu se pune la îndoială că se lezează libertatea manifestării de voință, concretizată în facultatea persoanei de a adopta, în mod nestingherit, decizii privind dispunerea de bunurile care se află în posesia sa.

Deși, în aparență, victima își transmite bunurile benevol către făptuitor, aceasta nu este decât o „prezentare scenică” făcută cu scopul de a demonstra celor din jur (deseori, inclusiv „martorilor oculari” care fac parte din același grup infracțional) caracterul „legitim” al tranzacției efectuate.

Înșelăciunea întrunește în sine variate metode, procedee și tehnici de operare ale făptuitorului - denaturarea informațiilor despre sine, despre apartenența de bunuri, dezinformarea victimei privitor la marfă, contra prestație, calitate, preț, echivalent etc.; utilizarea unor împrejurări, echipamente, documente fictive sau false; ascunderea unor informații, fapte, împrejurări obligatorii pentru comunicare victimei ș.a.; în funcție de circumstanțele faptei, înșelăciunea poate lua forma scrisă de realizare, verbală, electronică sau alta, fapt care nu are relevanță pentru existența infracțiunii de escrocherie.

Prin oricare dintre cele două modalități - înșelăciunea sau abuzul de încredere, acțiunea făptuitorului este îndreptată la inducerea victimei în eroare, prin crearea unei false reprezentări a realității, indiferent de mijloacele utilizate, cu scopul obținerii transmiterii voite, sie ori altei persoane, a bunului sau dreptului asupra lui, ce aparține celui supus manoperelor frauduloase.

La încadrarea juridică a infracțiunii de escrocherie nu are importanță metoda înșelăciunii și mijloacele utilizate, important este ca acestea să fie îndreptate scopului de sustragere, iar victima să fie indusă în eroare și să ajungă la o reprezentare greșită a unei situații sau împrejurări, determinante transmiterii voite a bunului.

Cea de-a doua modalitate sub care se înfățișează acțiunea adiacentă în cazul infracțiunii specificate la art.190 Cod penal este abuzul de încredere.

În ipoteza *abuzului de încredere*, făptuitorul exploatează raporturile de încredere care sau stabilit între el și victimă. În cazul infracțiunii prevăzute la art.190 Cod penal, abuzul de încredere nu poate fi privit ca modalitate a înșelăciunii.

Din aceste considerente, este necesară punctarea criteriilor ce individualizează abuzul de încredere în raport cu înșelăciunea:

- abuzul de încredere întotdeauna presupune o relație specială dintre făptuitor și victimă. O relație având la bază încrederea între cei doi, condiționată de existența între ei a unor raporturi contractuale, a afecțiunii reciproce, ori de autoritatea funcției pe care o ocupă făptuitorul etc.;

- abuzul de încredere presupune întotdeauna formarea unui climat de încredere de către făptuitor. Acest proces necesită, de regulă, premeditare și o durată comparativ mai lungă. Spre deosebire de înșelăciune, în ipoteza abuzului de

încredere nu poate fi concepută săvârșirea spontană a infracțiunii, fără o etapă de pregătire relativ îndelungată;

- înșelăciunea, ca modalitate a acțiunii adiacente în cadrul faptei prejudiciabile prevăzute la art.190 Cod penal, comportă suficiență prin ea însăși, nu necesită a fi secundată de realizarea subsecventă a abuzului de încredere pentru a asigura dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, în contrast, abuzul de încredere este autosuficient în rare situații, de cele mai dese ori, trebuie secundat de înșelăciune, ca factor de sustentație pentru abuzul de încredere; în cazul abuzului de încredere, este mai vădit concursul victimei la realizarea intenției infracționale a făptuitorului. De fapt, victima prognozează deficient conduita făptuitorului, ignorând elementara precauție. Activismul făptuitorului se manifestă doar cu prilejul obținerii încrederii victimei. După care totul se desfășoară ca și cum de la sine, fără o influențare sesizabilă din partea făptuitorului.

Colegiul penal reține că infracțiunea specificată la art. 190 Cod penal este o infracțiune materială - ea se consideră consumată din momentul în care făptuitorul obține posibilitatea reală de a se folosi sau a dispune de bunurile altuia la propria sa dorință.

În sensul dat, Colegiul penal constată că Moldovanu Vitalie ***** și *****, fiind prieteni din copilărie, iar începând cu anul 2007 fiind parteneri de afaceri, ambii desfășurând activități economice, și anume: primul deținea o parcare auto, iar cel din urmă deținea o stație de deservire auto pe terenul cu numărul cadastral ***** amplasat pe str. *****c mun. Soroca, ce se afla în proprietatea administrației publice locale și care a fost dat în arendă de iure lui *****, dar de facto beneficiari ai acestui teren și construcțiilor existente pe el erau Moldovanu Vitalie ***** și *****, în anul 2013, urmărind scopul unic de a deveni coproprietari ai acestui teren, au depus din numele lui ***** o cerere la Consiliul local Soroca în vederea privatizării terenului respectiv, care confirm înțelegerii verbale prealabile, prețul normativ al terenului urma să fie achitat în părți egale, respectiv, și terenul după achiziționare urma să fie divizat în 2 cote-părți egale, însă ulterior achiziționării terenului respectiv prin decizia Consiliului local Soroca nr. 33/13.1 din 03.10.2013 de către *****, între inculpat și partea vătămată s-a iscat un conflict referitor la modalitatea de divizare a acestui teren.

Astfel, Moldovanu Vitalie *****, fără a găsi o soluție comună de soluționare a acestui conflict, abuzând de încrederea care i-a fost acordată de partea vătămată la achitarea prețului terenului procurat și deținând o procură eliberată de către ***** asupra acestui teren, la 24.04.2014 a înstrăinat soției sale ***** contra sumei de 108000 lei 63,51% din terenul cu suprafața de 0,4724 ha.

În continuare, având scopul de înșelăciune și abuz de încredere, la data de 28.10.2014 ***** și Moldovanu Vitalie ***** în interesele lui ***** au depus la OCT Soroca cereri privind formarea bunului imobil prin divizare (*f.d.5-6, vol.V*),

iar ca urmare a fost întocmit dosarul tehnic cu formarea bunului imobil prin divizare din 2014 și întocmirea proiectului de formare a bunului imobil prin divizare.

Scopul respectiv Colegiul penal îl deduce și din acțiunile inculpatului Moldovanu Vitalie ***** întreprinse ulterior procurării terenului litigios, or, după ce a fost procurat terenul, Moldovanu Vitalie ***** contrar înțelegerii avute cu ***** la 11.07.2014 s-a adresat cu o cerere către Primăria or. Soroca privind retragerea autorizației de funcționare a stației auto gestionate de ***** , deoarece el fiind proprietar al acestui teren nu dorește ca ultimul să activeze mai departe (*f.d.89, vol.II*), a deconectat stația auto de la sursa de energie electrică, fapt ce se confirmă prin conținutul încheierii ofițerului de investigație al SIFE al IP Soroca din 28.03.2014 (*f.d.141, vol.II*), a interzis angajaților SRL „Cardis-Service” să pătrundă în interiorul stației auto pentru exercitarea atribuțiilor de serviciu, a depus plângeri împotriva lui ***** pe faptul creării impedimentelor în folosirea casei paznicilor, pentru ce ultimul a fost sancționat contravențional în baza art. 335 Cod contravențional, deși ***** pretinde că căsuța respectivă a fost construită de către el. În cadrul examinării contestației depuse de ***** împotriva ordonanței de sancționare contravențională în baza art. 335 Cod contravențional, Moldovanu Vitalie ***** fiind audiat de către instanța judecătorească a susținut că ***** nu a dorit să procure terenul de sub clădire, deoarece el nu dorea să vândă terenul adiacent construcțiilor (*f.d.67-72, vol.III*), pe când în cadrul prezentei cauzei penale inculpatul în mod contradictoriu a menționat deja că terenul din litigiu a fost procurat de către el și partea vătămată, achitând pe el prețul în jumătate, însă în mod neexplicabil indică că lui ***** urma să-i revină 0,15 ha din teren, iar lui ***** urma să-i revină 0,3224 ha din teren.

În context, se atestă că în rezultatul acțiunilor directe și nemijlocite ale inculpatului Moldovanu Vitalie ***** , părții vătămate ***** i-a fost cauzat prejudiciu material în mărime totală de 82381 lei, sumă ce constituie ½ din prețul normativ achitat la procurarea terenului respectiv, prejudiciu care în redacția art. 126 Cod penal (*în vigoare la data săvârșirii infracțiunii și înaintării învinuirii*) se raporta proporțiilor mari, însă ulterior prin Legea nr 207 din 29.07.2016 (în vigoare din 07.11.2016), prin Legea nr.247 din 29.07.2022 (în vigoare 26.08.2022) precum și prin Legea nr.136 din 06.06.2024 (în vigoare 07.09.2024) au fost operate mai multe modificări la aprecierea cuantumului prejudiciului cauzat prin infracțiune.

Astfel, potrivit dispozițiilor art. 126 alin. (1) Cod penal în redacția Legii nr.136 din 06.06.2024 (în vigoare 07.09.2024), se consideră proporții mari valoarea bunurilor dobândite, primite, fabricate, distruse, poluate, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care depășește 20 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Iar, potrivit dispozițiilor alin. (2) al aceleiași Legii, se consideră proporții considerabile sau esențiale valoarea bunurilor sustrate, dobândite, primite, fabricate, distruse, poluate, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care depășește 10 salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Astfel, din interpretarea sistemică a normelor citate supra, Colegiul penal statuează că constituie proporții considerabile suma prejudiciului cuprinsă între limitele de la 10 până la 20 salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei, iar pentru prejudiciu în proporții mari suma prejudiciului urmează să depășească 20 salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

În sensul dat, Colegiul penal constată că activitatea criminală a fost începută în anul 2013 și s-a consumat la 24.04.2014, în momentul înstrăinării de către inculpat a 61,51% din terenul cu suprafața de 0,4724 ha soției sale *****, astfel, la stabilirea urmărilor prejudiciabile urmează a se ține cont de dispozițiile Hotărârii Guvernului nr. 1000 din 20.12.2013, prin care a fost aprobat salariul mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2014, în cuantum de 4225 lei.

Astfel, se deduce că prejudiciul în sumă de 82381 lei echivalează cu 19,49 salarii medii lunare pe economie și potrivit prevederilor art. 126 alin. (2) Cod penal se atribuie proporțiilor considerabile.

În aceste circumstanțe, instanța de apel relevă că toate aceste acțiuni demonstrează realizarea în întregime de către inculpatul Moldovanu Vitalie ***** a laturii obiective a infracțiunii imputate sub formă de fapt consumat.

Latura subiectivă a infracțiunii prevăzute la art. 190 Cod penal se caracterizează, în primul rând, prin vinovăție sub formă de intenție directă.

De asemenea, la calificarea faptei este obligatorie stabilirea scopului special - a scopului de cupiditate.

Deci, în planul laturii subiective se reține că din probatoriul cercetat în cadrul ședinței de judecată rezultă cu certitudine că inculpatul Moldovanu Vitalie ***** a acționat cu intenție directă, urmărind scopul de cupiditate, și anume acela de a dobândi prin înșelăciune și abuz de încredere bunurile altor persoane, și anume ½ cotă-parte din terenul cu numărul cadastral ***** amplasat pe str. *****c or. Soroca, pentru care ***** a achitat suma de 82381 lei.

În contextul dat, Colegiul penal desconsideră poziția instanței inferioare privind existența relațiilor civile între inculpat și partea vătămată, care urmează a fi soluționate de instanța de judecată în ordinea procedurii civile.

În susținerea poziției date, instanța de apel consideră relevant faptul că normele de drept civil se aplică în cazul concurenței lor cu normele de drept penal, dacă:

- 1) există posibilitatea restabilirii valorii lezate prin infracțiune pe calea acțiunilor benevole ale subiectului care a lezat valoarea, ori pe calea acțiunii civile;
- 2) fapta a fost săvârșită în condițiile unui risc întemeiat (de exemplu, când prejudiciul este urmarea unei decizii economice nereușite ori când s-a mizat pe obținerea prea rapidă a unor beneficii etc.).

Astfel, sub incidența legii penale trebuie să intre doar acele încălcări care demonstrează rea-voință, fraudă, malversațiune din partea făptuitorului.

În speță, nu putem afirma că Moldovanu Vitalie ***** a fost de bună-credință, atunci când după procurarea în părți egale a terenului din litigiu, inculpatul la etapa înregistrării dreptului de proprietate conform înțelegerii prealabile nu și-a îndeplinit promisiunea făcută, dar abuzând de faptul că deține o procură de la ***** și soția sa Nadejda, care erau de iure proprietarii terenului achiziționat de către Moldovanu Vitalie ***** și *****, cei acorda dreptul de a întreprinde acte de dispoziție cu bunul imobil cu numărul cadastral ***** amplasat pe str. *****c or. Soroca, prin diferite metode de malversațiune, inițial prin negarea aportului lui ***** la procurarea terenului respectiv, iar ulterior prin recunoașterea acestui fapt, însă negarea faptului de divizare a acestui teren în jumătate, precum și prin înstrăinarea soției sale ***** a 61,51% din terenul cu suprafața de 0, 4724 ha până la soluționarea conflictului apărut cu ***** referitor la acest bun, astfel cauzându-i părții vătămate ***** prin înșelăciune și abuz de încredere o daună în proporții considerabile în sumă totală de 82381 lei. Or, se constată că inculpatul a recurs la procedee frauduloase în detrimentul părții vătămate (care este celălalt subiect la raportul juridic) și nu se mai poate prevala de imposibilitatea sa de a-și executa obligațiile rezultate din relațiile de parteneriat (contract de societate civilă) față de victimă.

Respectiv, Colegiul penal consideră necesar a evidenția și faptul că imixtiunea penalului în sfera privată, sferă bazată pe principiul egalității părților, trebuie privită ca o ultimă măsură.

Astfel, dacă ambele părți - debitorul și creditorul - obțin profituri de pe urma parteneriatului lor, rămânând proprietari asupra bunurilor sale (sau una dintre părți suferă prejudicii sub forma venitului ratat, fără a pierde însă dreptul de proprietate), atunci raporturile dintre cele două părți trebuie să rămână în continuare pe tărâmul dreptului civil. Dacă însă una dintre părți, asumându-și angajamente, nu are posibilitate și nici dorință să le execute (în prealabil fiindu-i transmise bunuri de cealaltă parte, care astfel își pierde dreptul de proprietate asupra lor), este foarte probabilă necesitatea intervenției legii penale.

Totodată, urmează a se statua și faptul că din conținutul articolului 1 din Protocolul nr.4 la Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale rezultă că textul se referă numai la *neexecutarea obligațiilor civile contractuale*. Cuvântul - cheie este *obligație contractuală*, ceea ce semnifică faptul că în concepția autorilor protocolului, garanția instituită de text împotriva lipșirii de libertate a persoanei nu s-ar aplica în privința oricărei obligații civile sau a unor obligații de drept public, textul prevede toate categoriile de obligații contractuale, oricare ar fi natura juridică a contractului încheiat de părți, însă în speță, Colegiul penal stabilește cu certitudine lipsa unui contract civil între făptuitor și victimă, deaceia se constată cu siguranță inaplicabilitatea protecției articolului 1 din Protocolul nr.4 la Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale la fapta comisă de Moldovanu Vitalie *****, fiindcă textul Convenției se referă numai la neexecutarea obligațiilor civile contractuale.

Prin urmare, la delimitarea escrocheriei de încălcarea normelor de drept civil, instanța urma să țină cont de maniera de comportament pe care inculpatul Moldovanu Vitalie ***** a manifestat-o până la procurarea terenului din litigiu și ulterior procurării acestuia, precum și săvârșirea acțiunilor care demonstrează nedorita de a transmite în proprietate părții vătămate ***** a ½ cotă-parte din terenul cu numărul cadastral ***** amplasat pe str. *****c or. Soroca.

În concluzie, nu poate fi invocată imposibilitatea inculpatului a-și îndeplini obligațiile asumate datorită neînțelegerilor apărute ulterior între parteneri la separarea terenului ca temei de a nu-i fi aplicată răspunderea penală, în situația în care inculpatul Moldovanu Vitalie ***** a manifestat rea-voință și intenție frauduloasă față de obligațiunile asumate în raport cu victima.

Astfel, instanța de apel consideră cert identificat și demonstrat fără echivoc faptul că acțiunile inculpatului Moldovanu Vitalie ***** sunt plasate anume sub aspect penal, și nicidecum sub aspect civil, după cum afirmă inculpatul și apărătorul său, iar în cele din urmă acțiunile inculpatului urmează a fi încadrate în condițiile normei vizate de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal al RM (*în redacția Legii în vigoare la data comiterii infracțiunii*) - escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Nerecunoașterea vinei de către inculpat instanța de apel o apreciază ca o metodă de apărare și un drept de a nu se auto incrimina garantat de art.66 Cod de procedură penală și art. 6 CEDO, or, persoana care pe parcursul procesului penal are calitatea procesuală de inculpat nu poate fi urmărită pentru depunerea declarațiilor false sau refuzul de a face declarații și acest fapt nu poate fi calificat ca circumstanță agravantă la stabilirea pedepsei penale.

La capitolul individualizării pedepsei Colegiul reține că, în conformitate cu prevederile art.389 alin. (4) pct.3) Cod de procedură penală, sentința de

condamnare se adoptă fără stabilirea pedepsei, cu liberarea de răspundere penală în cazurile prevăzute în art.57 și 58 din Codul penal, cu liberarea de pedeapsă în cazul prevăzut în art.93 din Codul penal sau al expirării termenului de prescripție.

Potrivit art. 53 lit. g) Cod penal, persoana care a săvârșit o faptă ce conține semnele componente de infracțiune poate fi liberată de răspundere penală de către procuror în cadrul urmăririi penale și de către instanța de judecată la judecarea cauzei în cazurile prescripției de tragere la răspundere penală.

Potrivit art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal al RM (*în redacția Legii de până la modificările efectuate prin Legea nr.136 din 06.06.2024, în vigoare 07.06.2024*), persoana se liberează de răspundere penală dacă *din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat 5 ani de la săvârșirea unei infracțiuni mai puțin grave.*

Alin. (2) al aceleași norme indică că, prescripția curge din ziua săvârșirii infracțiunii și până la data rămânerii definitive a hotărârii instanței de judecată.

La fel, urmează a se reține că în temeiul rigorilor art. 16 alin. (3) Cod penal al RM, infracțiuni mai puțin grave se consideră faptele pentru care legea penală prevede în calitate de pedeapsă maximă pedeapsa închisorii pe un termen de până la 5 ani inclusiv.

Din interpretarea sistemică a normei art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal al RM (*în redacția Legii în vigoare la data comiterii infracțiunii*) reiese că, aceasta este pasibilă sancțiunii în formă de amendă în mărime de la 500 la 1000 unități convenționale sau cu închisoare de la **2 la 6 ani**, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 3 ani.

Ulterior, prin Legea nr. 247 din 29.07.22, în vigoare 26.08.2022, a fost modificată sancțiunea art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal al RM, care potrivit noilor modificări se sancționează cu amendă în mărime de la 850 la 1350 de unități convenționale sau cu închisoare de la **1 la 5 ani**, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 3 ani.

În asemenea circumstanțe, Colegiul penal constată că sancțiunea stabilită la art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal al RM în redacția legii noi, în vigoare din 26.08.2022, este mai blândă în raport cu sancțiunea prevăzută în redacția Legii vechi și potrivit art. 10 alin. (1) Cod penal urmează a fi aplicată retroactiv și speței, or, infracțiunea comisă de Moldovanu Vitalie ***** potrivit noilor modificări se atribuie la categoria celor mai puțin grave.

În același context, Colegiul penal scoate în evidență că prescripția tragerii la răspundere penală reprezintă un tip de liberare de răspundere sau pedeapsă penală pentru o infracțiune datorită trecerii, în anumite condiții, a unui anumit interval de timp de la data săvârșirii ei.

Justificarea prescripției este strâns legată de rațiunea represiunii penale și, de aceea, după trecerea unui timp îndelungat de la săvârșirea infracțiunii, aplicarea pedepsei devine inefficientă în raport cu scopul pedepsei penale. Prevenția generală nu se mai realizează fiindcă rezonanța socială a faptei scade considerabil, iar infractorul, asupra căruia planează tot timpul amenințarea pedepsei, se poate îndrepta.

Concomitent cu expirarea termenului prescripției tragerii la răspundere penală se stinge și dreptul statului de a stabili răspunderea penală și de a aplica pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea comisă, stingându-se totodată și obligația infractorului de a mai suporta consecințele săvârșirii infracțiunii.

La fel, Colegiul penal conchide că în conformitate cu art. 89 alin. (1) Cod penal, prin liberare de pedeapsa penală se înțelege eliberarea persoanei care a săvârșit o infracțiune de la executarea reală, parțială sau totală, a pedepsei penale pronunțate prin hotărârea instanței de judecată, iar prin liberarea de răspundere penală, în conformitate cu prevederile art. 53 coroborat cu art. 60 din Codul penal, se susține teza stingerii dreptului statului de a mai pedepsi și a obliga infractorul să suporte consecințele faptei sale.

Astfel, raportând normele de drept la circumstanțele de fapt a cauzei, Colegiul penal consideră necesar ca Moldovanu Vitalie ***** să fie liberat de pedeapsa penală pentru comiterea infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal al RM în legătură cu expirarea termenului de prescripție privind tragerea la răspundere penală, or, infracțiunea comisă de inculpat face parte din categoria infracțiunilor ușoare, iar din momentul consumării infracțiunii - 24.04.2014, până la adoptarea prezentei decizii a expirat mai mult de 5 ani.

În asemenea circumstanțe, Colegiul penal statuează că în privința inculpatului Moldovanu Vitalie ***** sunt aplicabile prevederile art. 389 alin. (4) pct. 3) din Codul de procedură penală în coroborare cu prevederile art.60 alin. (1) lit. b) Cod penal al RM.

Distinct, Colegiul penal relevă că potrivit art. 385 alin. (1) pct. 10) în coroborare cu art. 387 alin. (1) Cod de procedură penală, odată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sânt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă în tot sau în parte, ori o respinge.

Potrivit art.9 alin.(1) și (2) lit. f) din Codul civil, drepturile și obligațiile civile apar în temeiul legii, precum și în baza actelor persoanelor fizice și juridice care, deși nu sânt prevăzute de lege, dau naștere la drepturi și obligații civile, pornind de la principiile legislației civile. Drepturile și obligațiile civile apar: în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane.

Conform art.16 alin.(1) lit. g) din Codul civil, apărarea dreptului civil se face, în condițiile legii, prin repararea prejudiciului patrimonial și, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial.

Astfel, repararea prejudiciilor reprezintă acea metodă de apărare a drepturilor civile încălcate, care dă posibilitate persoanei drepturile căreia au fost lezate să ceară repararea integrală a acestora (art.19 Cod civil).

În accepțiunea art.19 alin.(1) Cod civil, în condițiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial și nepatrimonial cauzat astfel.

Alin. (3) al aceluiași articol stipulează că, se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferințele fizice și psihice, precum și diminuarea calității vieții. În cazul vătămării sănătății, prejudiciul nepatrimonial cuprinde, de asemenea, pierderea sau diminuarea unei capacități a corpului uman (prejudiciu biologic).

Conform art.20 din Constituție, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Conform art. 225 Cod de procedură penală, judecarea acțiunii civile în procesul penal, indiferent de valoarea acțiunii, se efectuează de către instanța de competența căreia este cauza penală. La adoptarea sentinței de acuzare sau de aplicare a măsurilor de constrângere cu caracter medical, instanța soluționează și acțiunea civilă prin admiterea ei, totală sau parțială, ori prin respingere. Odată cu soluționarea cauzei penale, judecătorul este obligat să soluționeze acțiunea civilă.

Astfel, instanța de apel remarcă că acțiunea civilă reprezintă mijlocul prin care o persoană care a suferit un prejudiciu prin infracțiune cere repararea acestuia în cadrul procesului penal.

Potrivit art. 23 alin. (2) Cod de procedură penală, victima unei fapte care constituie componentă de infracțiune este în drept să ceară, în condițiile prezentului cod, pornirea unei cauze penale, să participe la procesul penal în calitate de parte vătămată și să-i fie reparate prejudiciile morale, fizice și materiale.

În accepțiunea art.61 alin.(1) Cod de procedură penală, parte civilă este recunoscută persoana fizică sau juridică în privința căreia există suficiente temeiuri de a considera că în urma infracțiunii i-a fost cauzat un prejudiciu material sau moral, care a depus la organul de urmărire penală sau la instanța de judecată o cerere de chemare în judecată a bănuitului, învinuitului, inculpatului sau a persoanelor care poartă răspundere patrimonială pentru faptele acestuia.

Conform art.219 alin. (1) Cod de procedură penală, acțiunea civilă în procesul penal poate fi intentată la cererea persoanelor fizice sau juridice cărora le-au fost cauzate prejudicii materiale, morale sau, după caz, le-a fost adusă daună reputației

profesionale nemijlocit prin fapta (acțiunea sau inacțiunea) interzisă de legea penală sau în legătură cu săvârșirea acesteia.

Alin. (4) al aceluiași articol stipulează că, la evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanța de judecată ia în considerare suferințele fizice ale victimei, prejudiciul agrement sau estetic, pierderea speranței în viață, pierderea onoarei prin defăimare, suferințele psihice provocate de decesul rudelor apropiate etc.

În context, Colegiul penal constată că în instanța de fond partea vătămată ***** a înaintat acțiune civilă (modificată) împotriva lui Moldovanu Vitalie ***** și ***** privind recuperarea prejudiciului cauzat prin infracțiune, compus din: valoarea imobilelor cu nr. cadastral *****, ***** și ***** situate în or. Soroca str. ***** în mărime de 1189300 lei; a sumei de 82381 lei ce constituie 1/2 din prețul achitat pentru terenul cu nr. cadastral ***** situat în or. Soroca str. *****; compensarea venitului ratat în mărime de 300000 lei; repararea prejudiciului moral în mărime de 100000 lei și recuperarea tuturor cheltuielilor de judecată (*f.d.76-77, vol. V*).

Concomitent, prin cererea din 08.08.2017 partea vătămată ***** a solicitat recunoașterea lui ***** în calitate de parte civilmente responsabile în limitele cauzei penale de învinuire a lui Moldovanu Vitalie ***** în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (4) Cod penal (*f.d.78, vol. V*).

Astfel, prin încheierea Judecătorei Soroca din 11.09.2017 cererea părții vătămate/civile a fost admisă, iar ***** a fost recunoscut în calitate de parte civilmente responsabilă (*f.d.85, vol. V*).

Colegiul penal constată că, instanța de fond la pronunțarea sentinței a omis să se expună asupra acțiunii civile înaintate de partea vătămată *****, or, potrivit dispozițiilor art. 225 alin. (1) și (3) Cod de procedură penală, judecarea acțiunii civile în procesul penal, indiferent de valoarea acțiunii, se efectuează de către instanța de competență căreia este cauza penală. Odată cu soluționarea cauzei penale, judecătorul este obligat să soluționeze acțiunea civilă.

Distinct, Colegiul penal constată că în instanța de apel, în cel de-al treilea ciclu procedural, avocatul Ana Sofroni acționând în interesele părții vătămate ***** a depus cerere de concretizare a acțiunii civile, prin care a solicitat încasarea din contul inculpatului Moldovanu Vitalie ***** în beneficul părții vătămate ***** a venitului ratat în mărime de 806400 lei și a prejudiciului moral în mărime de 100000 lei (*f.d.201-202, vol. VII*).

În motivarea cererii de concretizare s-a invocat că, ***** renunță la pretențiile privind încasarea din contul lui Moldovanu Vitalie ***** și ***** a valorii imobilelor cu nr. cadastral *****, ***** și ***** situate în or. Soroca str. ***** în mărime de 1189300 lei; a sumei de 82381 lei ce constituie 1/2 din prețul

achitat pentru terenul cu nr. cadastral ***** situat în or. Soroca str. *****; precum și la pretențiile privind recuperarea tuturor cheltuielilor de judecată.

La fel, a menționat că renunță la cerința privind recunoașterea lui ***** în calitate de parte civilmente responsabilă.

În această ordine de idei, Colegiul penal relevă că potrivit art. 240 alin. (3) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.

În subsidiar, se remarcă că potrivit art. 73 alin. (3) Cod de procedură penală, în cazul în care se constată că, după recunoașterea părții civilmente responsabile, persoana respectivă nu poartă răspundere materială pentru prejudiciul material cauzat de către învinuit, inculpat sau că din alte motive lipsesc temeiuri pentru ca persoana să fie în calitate de parte civilmente responsabilă, organul de urmărire penală sau instanța, prin hotărâre motivată, încetează participarea persoanei la proces în calitate de parte civilmente responsabilă.

Prin urmare, Colegiul penal urmează a supune examinării acțiunea civilă înaintată de partea vătămată ***** în limitele cererii de concretizare a acțiunii, cu încetarea calității de parte civilmente responsabilă a lui *****.

Astfel, Colegiul penal studiind cererea de concretizare a acțiunii civile depusă de ***** în raport cu argumentele participanților la proces și cadrului legal aplicabil speței, concluzionează asupra necesității admiterii parțiale a acesteia din următoarele considerente.

Potrivit art. 219 alin. (1) Cod de procedură penală, acțiunea civilă în procesul penal se intentează prin depunerea unei cereri, adresate procurorului sau instanței de judecată, de către persoanele fizice sau juridice cărora le-au fost cauzate prejudicii materiale sau morale nemijlocit prin fapta (acțiunea sau inacțiunea) interzisă de legea penală sau în legătură cu săvârșirea acesteia.

Aliniatul (2) al aceluiași articol stipulează că, persoanele fizice și juridice cărora le-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin acțiunile interzise de legea penală pot intenta o acțiune civilă privitor la despăgubire prin:

1) restituirea în natură a obiectelor sau a contravalorii bunurilor pierdute ori nimicite în urma săvârșirii faptei interzise de legea penală;

2) compensarea cheltuielilor pentru procurarea bunurilor pierdute ori nimicite sau restabilirea calității, aspectului comercial, precum și repararea bunurilor deteriorate;

3) compensarea venitului ratat în urma acțiunilor interzise de legea penală;

4) repararea prejudiciului moral sau, după caz, a daunei aduse reputației profesionale.

Conform art. 220 alin. (3) Cod de procedură penală, hotărârea privind acțiunea civilă se adoptă în conformitate cu normele dreptului civil și ale altor domenii de drept.

În conformitate cu prevederile art. 1998 alin. (1) Cod civil, cel ce acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Potrivit art. 19 alin. (2) Cod civil, se consideră prejudiciu patrimonial cheltuielile pe care persoana lezată le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat, distrugerea sau deteriorarea bunurilor sale (daună reală), precum și profitul ratat ca urmare a încălcării dreptului sau interesului recunoscut de lege (profit ratat).

În accepțiunea art. 2029 alin. (1) Cod civil, despăgubirea pentru salariul sau **venitul ratat se stabilește pe baza venitului mediu lunar net din muncă** sau altă activitate a persoanei vătămate din ultimul an înainte de pierderea sau reducerea capacității sale de muncă ori, în lipsă, pe baza venitului lunar net pe care l-ar fi putut realiza, ținându-se seama de calificarea profesională pe care o avea sau ar fi avut-o la terminarea pregătirii pe care era în curs să o primească.

La capitolul respectiv, instanța de apel statuează că posibilitatea persoanelor fizice sau juridice de a apela la metoda de reparare a prejudiciilor rezultă din faptul lezării lor în drepturi. La baza metodei de apărare a dreptului prin repararea prejudiciilor stă unul din principiile fundamentale ale dreptului civil - principiul reparării integrale a prejudiciului, care constă în despăgubirea titularului dreptului încălcat atât pentru prejudiciul efectiv, cât și pentru venitul ratat.

Venitul ratat este acel venit care ar fi fost posibil în condițiile unui comportament normal din partea autorului prejudiciului în împrejurări normale (de exemplu, s-ar fi executat contractul). Persoana păgubită trebuie să dovedească mărimea beneficiului care nu a fost obținut din cauza încălcării obligației, precum și legătura cauzală între neexecutare și venitul ratat. La calcularea mării venitului ratat important este stabilirea realității acelor venituri, pe care persoana prejudiciată presupunea că-l va obține în condițiile normale ale circuitului civil.

Prin condiții normale ale circuitului civil se înțelege acele condiții tipice de funcționare a pieții, asupra cărora nu influențează circumstanțele imprevizibile sau împrejurările considerate ca forță majoră.

În speță dedusă judecății, Colegiul penal reiterează că începând cu anul 2007 între partea vătămată ***** și inculpatul Moldovanu Vitalie ***** au existat relații de parteneriat manifestate prin construcția de către partea vătămată pe terenul cu nr. cadastral ***** situat în or. Soroca str. *****, care la acel moment era deținut în arendă de către *****, care de facto acest teren se afla în posesia lui Moldovanu Vitalie *****, a unei stații de deservire auto, iar de către inculpat construcția unei parcuri auto, fapt confirmat de ambii.

La fel, în cadrul cercetării judecătorești s-a constatat indubitabil că începând cu anul 2013, din momentul procurării în comun a terenului cu nr. cadastral ***** situat în or. Soroca str. ***** de la APL, între partea vătămată și inculpat a apărut un conflict referitor la divizarea acestui teren, iar începând cu luna martie 2015 până în luna noiembrie 2019, adică pentru o perioadă de 56 luni, activitatea SC „Cardis-Service” SRL administrată de către ***** a fost blocată prin acțiunile ilegale ale inculpatului Moldovanu Vitalie ***** , manifestate prin crearea impedimentelor în folosirea stației auto de către ***** , negarea faptului de către inculpat că partea vătămată ar fi proprietarul acestor construcții, iar acest fapt în mod incontestabil a făcut imposibilă folosirea de către ***** a stației auto în scopul desfășurării activității economice.

Totodată, din darea de seamă privind impozitul pe venitul din activitatea operațională pentru anul fiscal 2014, Colegiul penal constată că venitul realizat de SC „Cardis-Service” SRL pentru anul 2014 a fost de 161266 lei (*f.d.75, vol.V*).

În contextul dat, Colegiul menționează că în speță sunt prezente toate condițiile răspunderii civile delictuale ce rezultă din conținutul art. 1998 în coroborare cu art. 2029 alin. (1) Cod civil, și anume existența prejudiciului material în mărime de 806400 lei (*56 luni x 14440 lei*), ce constituie venitul mediul lunar ce urma a fi realizat de către SC „Cardis-Service” SRL pe parcursul anilor de activitate martie 2015-noiembrie 2019, constatându-se că există și legătura de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu, vinovăția lui Moldovanu Vitalie ***** în comiterea faptei ilicite, care a fost stabilită în ședința de judecată, iar răspunderea civilă delictuală are ca scop repararea integrală a prejudiciului material cauzat.

În circumstanțele menționate, Colegiul penal conchide că este echitabil și întemeiat ca inculpatul Moldovanu Vitalie ***** să repare prejudiciul material cauzat prin infracțiune părții vătămate ***** în mărime de 806400 lei cu titlu de venit ratat.

În ceea ce privește pretenția privind repararea prejudiciului moral în mărime de 100000 lei, instanța de apel reține că în conformitate cu art. 219 alin. (2) Cod de procedură penală, persoanele fizice și juridice cărora le-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin acțiunile interzise de legea penală pot înainta o acțiune civilă privitor la despăgubire prin repararea prejudiciului moral sau, după caz, a daunei aduse reputației profesionale.

Aliniatul (4) al aceluiași articol stipulează că, la evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanța de judecată ia în considerare suferințele fizice ale victimei, prejudiciul agrement sau estetic, pierderea speranței în viață, pierderea onoarei prin defăimare, suferințele psihice provocate de decesul rudelor apropiate etc.

În accepțiunea art. 2036 alin. (1) Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri.

Potrivit art. 2037 alin. (1) Cod civil, mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate.

Prin urmare, odată cu stabilirea vinovăției lui Moldovanu Vitalie ***** în comiterea unei fapte ilicite în raport cu partea vătămată *****, părții vătămate în mod inevitabil i-a fost cauzată o stare de stres, retrăire, frustrare, precum și o serie de inconveniențe, prin crearea obstacolelor de către Moldovanu Vitalie ***** în folosirea stației de deservire auto, prin ce a înregistrat pierderi materiale substanțiale, fiindu-i diminuată competitivitatea pe piață, care s-a manifestat prin neatingerea scopului rentabilizării propriei activități, crearea unei stări de incertitudine în cadrul companiei, manifestată prin imposibilitatea adoptării planurilor strategice pentru creșterea economică și competitivității întreprinderii, la fel fiind nevoit pe parcursul a mai multor ani, începând cu luna noiembrie 2014, să umble prin instanțele de judecată pentru a-și apăra drepturile, mai cu seamă în situația în care pe parcursul cercetării judecătorești s-a constatat că ***** a acționat cu bună credință, iar Moldovanu Vitalie ***** cu rea-credință.

Corespunzător, instanța de apel evidențiază că fiecare persoană care pretinde că a suferit este în drept să-și estimeze prejudiciul moral suferit, dar numai instanța de judecată este împuternicită prin lege să determine mărimea prejudiciului moral prin echivalent bănesc, conducându-se de noțiunea reparații rezonabile, de personalitatea părții vătămate, de circumstanțele cazului concret.

Astfel, caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate.

La determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.

Totodată, pe lângă gravitatea prejudiciului moral ce trebuie luată în seamă pentru stabilirea despăgubirii, trebuie să se analizeze și un al doilea criteriu, cel al echității. Or, dacă gravitatea prejudiciului moral este mare, și despăgubirea ce trebuie acordată trebuie să fie una substanțială. Despăgubirea trebuie să fie una

justă, rațională, echitabilă, adică în așa fel stabilită încât să asigure efectiv o compensație suficientă, dar nu exagerată, a prejudiciului moral suferit.

În acest sens, Colegiul penal remarcă că Curtea Europeană a Drepturilor Omului a făcut o serie de aprecieri notabile în ceea ce privește proba prejudiciului moral, constatând în repetate rânduri că proba faptei ilicite este suficientă, urmând ca prejudiciul și raportul de cauzalitate să fie prezumate, instanțele urmând să deducă producerea prejudiciului moral din simpla existență a faptei ilicite de natură să producă un asemenea prejudiciu și a împrejurărilor în care a fost săvârșită, soluția fiind determinată de caracterul subiectiv, intern al prejudiciului moral, proba sa directă fiind practic imposibilă (*cauza A. împotriva Norvegiei, nr. 28070/06, 9 aprilie 2009*).

Mai mult, în cauzele *Danev împotriva Bulgariei și Iovtchev împotriva Bulgariei* Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut în esență încălcarea Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, după ce a considerat că abordarea formalistă a instanțelor naționale, care atribuiseră reclamantului obligația de a dovedi existența unui prejudiciu moral cauzat de fapta ilegală prin dovezi susceptibile să confirme manifestări externe ale suferințelor lui fizice sau psihologice, avuseseră ca rezultat privarea reclamantului de despăgubirea pe care ar fi trebuit să o obțină.

În acest sens, instanța de apel reține că în cadrul cercetării judecătorești s-a stabilit cu certitudine că partea civilă ***** a avut de suportat un prejudiciu de natură morală ca urmare a acțiunilor ilegale ale lui Moldovanu Vitalie *****, însă cerințele părții vătămate în partea încasării prejudiciului moral în sumă de 100000 lei sunt exagerate.

Colegiul penal remarcă că, fiecare persoană, care pretinde că a suferit, este în drept să-și estimeze prejudiciul moral suferit, dar numai instanța de judecată este împuternicită prin lege să determine mărimea prejudiciului moral prin echivalent bănesc, conducându-se de noțiunea reparării rezonabile, de personalitatea părții vătămate, de circumstanțele cazului concret.

În circumstanțele menționate, instanța de apel consideră că stabilirea cuantumului prejudiciului moral în mărime de 50000 (cincizeci mii) lei va constitui o satisfacție echitabilă ca urmare a evenimentelor care au produs suferințe psihice părții vătămate, inclusiv ținând cont de perioada îndelungată care s-a scurs din momentul cauzării prejudiciului moral, cât și nivelul de dificultate a obstacolelor peste care a fost nevoit să treacă ***** până la înlăturarea obstacolelor în posesia și folosirea bunurilor imobile după bunul plac.

În rest, Colegiul penal consideră că pretenția părții vătămate ***** privind încasarea prejudiciului moral este una exagerată, neechivalată și nejustificată, or, la stabilirea cuantumului despăgubirilor se impune necesitatea ca partea vătămată să

primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit, să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie un venit nejustificat.

Totodată, în opinia instanței de apel, suma de bani acordată cu titlu de daune morale nu trebuie să devină o sursă de îmbogățire pentru victimă, însă nici nu poate avea un caracter pur simbolic, ci trebuie să reprezinte atât cât este necesar pentru a-i ușura ori compensa, în măsura posibilă, suferințele pe care le-a îndurat sau eventual mai trebuie să le îndure.

Generalizând aspectele invocate, Colegiul penal ajunge la concluzia de a admite apelul procurorului în procuratura raionului Soroca Alexandr Corețchii și apelul părții vătămate ***** declarate împotriva sentinței Judecătoriei Soroca din 23 noiembrie 2017, cu casarea sentinței menționate și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, în sensul descris supra.

În conformitate cu prevederile art.415 alin.(1) pct.2), art.art.416-418 Cod de procedură penală, Colegiul penal,-

D E C I D E :

Apelul procurorului în procuratura raionului Soroca Alexandr Corețchii și apelul părții vătămate ***** declarate împotriva sentinței Judecătoriei Soroca sediul Central din 23 noiembrie 2017 în cauza penală în privința lui Moldovanu Vitalie ***** se admite, cu casarea sentinței menționate și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Moldovanu Vitalie ***** se recunoaște vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal al RM și în conformitate cu art.389 alin.(4) pct.3) Cod de procedură penală se liberează de pedeapsa penală în legătură cu expirarea termenului de prescripție prevăzut la art.60 alin.(1) lit.b) Cod penal.

Se admite parțial acțiunea civilă concretizată înaintată de către avocatul Ana Sofroni în interesele părții vătămate *****.

Se încasează din contul inculpatului Moldovanu Vitalie ***** în beneficiul părții vătămate ***** prejudiciul material în mărime de 806400 (opt sute șase mii patru sute) lei cu titlu de venit ratat.

Se încasează din contul inculpatului Moldovanu Vitalie ***** în beneficiul părții vătămate ***** prejudiciul moral cauzat prin infracțiune în mărime de 50000 (cincizeci mii) lei.

În rest, în partea excedentară a pretenției privind încasarea prejudiciului moral, acțiunea civilă înaintată de ***** se respinge ca fiind neîntemeiată.

Decizia este susceptibilă de a fi pusă în executare din momentul adoptării, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la data comunicării deciziei integrale.

Dispozitivul deciziei integrale pronunțat public și decizia integrală înmănată/expediată părților la 05.11.2024.

**Președintele de ședință, judecătorul:
Scutelnic**

Gheorghe

**Judecătorii:
Pușcaș**

Viorel

Burdeniuc

Ruslana